

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Hội đồng Khoa học, sáng kiến xã Quang Minh.

Tôi ghi tên dưới đây:

Số TT	Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Đơn vị công tác	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến (ghi rõ đối với từng đồng tác giả (nếu có))
1	Phan Thị Thu Quyên	21/08/1979	Trường THCS Trung Vương	Giáo viên	ĐHSP Lịch sử	100%

Là tác giả đề nghị xét công nhận sáng kiến: ***“Tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh trường Trung học cơ sở Trung Vương”***

- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Giáo dục tập thể
- Đối tượng áp dụng sáng kiến: Học sinh trường THCS Trung Vương
- Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả: Giải pháp mà sáng kiến đề cập đến đã giúp các em học sinh có nhận thức đúng đắn về những tác hại vô cùng nguy hiểm của thuốc lá điện tử, trang bị cho các em kỹ năng từ chối khi bị dụ dỗ, lôi kéo sử dụng chất kích thích nói chung, thuốc lá điện tử nói riêng. Từ đó, các em có kỹ năng tự bảo vệ bản thân trước những tác động tiêu cực của những yếu tố thiếu lành mạnh trong xã hội.

Thông qua chuyên đề, học sinh cũng nâng cao ý thức chấp hành các quy định của pháp luật, những quy định của nhà trường một cách tự giác hơn, ý thức được trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng. Các em cũng có cơ hội

được bộc lộ và thể hiện những năng lực cá nhân như năng lực giao tiếp, năng lực xử lý tình huống, làm việc nhóm, năng lực sáng tạo,...; thầy cô và cha mẹ cũng có cơ hội để hiểu con em mình hơn. Rất nhiều thầy cô và cha mẹ bày tỏ sự ngạc nhiên trước những sáng tạo tuyệt vời của các em được thể hiện qua từng bức tranh, từng bộ trang phục tái chế và vỡ òa trước màn trình diễn thời trang vô cùng ấn tượng và không kém phần chuyên nghiệp của học trò. Và thành công lớn nhất của chuyên đề là người lớn được lắng nghe chính những đứa trẻ bày tỏ thái độ kiên quyết nói không với thuốc lá điện tử và chất kích thích. Sau chuyên đề, nhà trường ghi nhận có hai trường hợp học sinh tự hủy thuốc lá điện tử mình đang sử dụng. Hành động này của học trò khiến chúng tôi tin rằng những nỗ lực của chúng tôi là không hề vô nghĩa, rằng chúng ta cần nỗ lực nhiều hơn nữa vì những thế hệ tương lai và vì một môi trường học đường an toàn và hạnh phúc.

- Tính mới của các sáng kiến:

So với các hình thức tuyên truyền khác, việc tổ chức chuyên đề ngoại khóa có nhiều ưu điểm vượt trội về tính hiệu quả. Cụ thể là:

Một là: Tăng tính trực quan – sinh động, dễ tiếp thu

Khác với các tiết học lý thuyết, chuyên đề ngoại khóa thường sử dụng hình ảnh, clip, tiểu phẩm, trò chơi tương tác, giúp học sinh hiểu sâu, nhớ lâu và dễ dàng liên hệ với thực tế. Tác động này trực diện hơn nhiều so với việc chỉ đọc hay nghe giảng trong lớp.

Hai là: Dễ khơi dậy cảm xúc và thay đổi nhận thức của đối tượng tuyên truyền.

Các câu chuyện thực tế, lời chia sẻ từ bạn bè, chuyên gia, bác sĩ, người từng sử dụng thuốc lá điện tử sẽ tác động mạnh đến tâm lý và cảm xúc học sinh, từ đó tạo nên sự thay đổi nhận thức một cách tự nguyện và sâu sắc.

Ba là: Tạo cơ hội để số đông học được sinh được chủ động tham gia và lan tỏa thông điệp ý nghĩa.

Ngoại khóa giúp học sinh trở thành trung tâm, được thể hiện quan điểm qua vẽ tranh, làm video, đóng kịch, thuyết trình. Khi được tham gia và thể hiện chính mình, học sinh sẽ nhận trách nhiệm cao hơn với thông điệp mà các em truyền đi.

Bốn là: Tăng hiệu quả tuyên truyền đa chiều

Chuyên đề ngoại khóa là dịp để nhà trường kết hợp đồng bộ giữa giáo dục, truyền thông và trải nghiệm. Thông qua các hoạt động trước – trong – sau chuyên đề (treo băng rôn, tin bài, thi tìm hiểu, cam kết hành động...), thông điệp tuyên truyền sẽ lan tỏa mạnh mẽ và rộng khắp toàn trường.

Năm là: Dễ dàng kết nối các lực lượng giáo dục: nhà trường – gia đình – xã hội

Thông qua chuyên đề, nhà trường có thể mời phụ huynh, công an, bác sĩ, đoàn thanh niên cùng tham gia, tạo nên một mạng lưới phối hợp hiệu quả trong việc giáo dục học sinh. Điều này nâng cao tính bền vững và lâu dài của công tác phòng chống.

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Quang Minh, ngày 10 tháng 12 năm 2025

Người nộp đơn

Phan Thị Thu Quyên

Quang Minh, ngày 10 tháng 12 năm 2025

BÁO CÁO TÓM TẮT

Hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến để làm căn cứ xét, tặng danh hiệu thi đua cho cá nhân cấp Thành phố, toàn quốc.

I. Sơ lược lí lịch:

- Họ và tên: Phan Thị Thu Quyên
- Sinh: 21/ 08/ 1979 Giới tính: Nữ. Dân tộc: Kinh. Tôn giáo: không
- Nơi thường trú: Thôn Khê Ngoại 2 – Xã Mê Linh – Thành phố Hà Nội
- Cơ quan, địa phương công tác: Trường THCS Trung Vương
- Chức vụ (Đảng, chính quyền, đoàn thể): Đảng viên- Giáo viên.
- Học hàm, học vị, danh hiệu, giải thưởng: không
- Số điện thoại liên hệ: 0974.404366

II. Hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến

1. Tên sáng kiến kinh nghiệm: “*Tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh trường Trung học cơ sở Trung Vương*” được Hội đồng Khoa học huyện Mê Linh công nhận theo quyết định số 3394/QĐ-UBND ngày 10/ 6/2025

2. Lĩnh vực thực hiện sáng kiến: Giáo dục và Đào tạo (cấp Trung học cơ sở)

3. Thành viên tham gia nghiên cứu sáng kiến kinh nghiệm: Phan Thị Thu Quyên

4. Thời gian thực hiện: Học kì I- Năm học 2024 – 2025

5. Phạm vi triển khai, áp dụng: Trường THCS Trung Vương

6. Báo cáo chi tiết, cụ thể nội dung chính trong sáng kiến:

6.1. Lý do chọn đề tài

Trong những năm gần đây, tình trạng học sinh sử dụng thuốc lá điện tử đang có xu hướng gia tăng và ngày càng trẻ hóa, trở thành một vấn đề đáng lo ngại trong môi trường học đường. Theo Báo cáo toàn cầu về thuốc lá năm 2023 của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và thống kê của Bộ Y tế Việt Nam, việc sử dụng thuốc lá điện tử ở thanh thiếu niên khoảng từ năm 2020 - 2024 gia tăng đáng báo động. Kết quả khảo sát năm 2023 của Bộ Y tế phối hợp với WHO cho thấy: 8,2% học sinh từ 13–17 tuổi ở Việt Nam đã từng sử dụng thuốc lá điện tử. Trong đó, 3,5% học sinh sử dụng thường xuyên. Theo thống kê từ các bệnh viện lớn như Bệnh viện Bạch Mai, Bệnh viện Nhi Trung Ương (Hà Nội), từ năm 2022 đến 2024

đã ghi nhận: Hơn 1.200 ca nhập viện liên quan đến ngộ độc nicotine, phần lớn là học sinh trung học sử dụng thuốc lá điện tử không rõ nguồn gốc. Hơn 60% ca nhập viện có biểu hiện suy hô hấp, rối loạn tâm thần, loạn nhịp tim.

Khác với thuốc lá truyền thống, thuốc lá điện tử có hình thức bắt mắt, hương vị phong phú, dễ che giấu, khiến nhiều học sinh lầm tưởng rằng đây là sản phẩm “an toàn” hoặc chỉ mang tính “giải trí”. Thực tế, các nghiên cứu y học đã chỉ ra rằng thuốc lá điện tử vẫn chứa nhiều chất độc hại, đặc biệt là nicotine – một chất gây nghiện mạnh, có ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển trí não và thể chất của lứa tuổi vị thành niên.

Lứa tuổi học sinh trung học cơ sở là giai đoạn các em đang trong quá trình hoàn thiện nhân cách, rất dễ bị tác động bởi yếu tố môi trường và bạn bè. Tâm lý lứa tuổi này thường hiếu kỳ, thích khám phá cái mới, thích thể hiện bản thân nhưng lại thiếu kiến thức, kỹ năng tự bảo vệ trước những cám dỗ, nguy cơ. Trong khi đó, không ít phụ huynh và giáo viên còn chủ quan, thiếu thông tin hoặc chưa có phương pháp giáo dục phù hợp để giúp các em nhận diện, từ chối và phòng tránh việc sử dụng thuốc lá điện tử. Vì vậy, việc tuyên truyền giáo dục để nâng cao nhận thức của học sinh về thuốc lá điện tử trở thành một yêu cầu cấp bách

Có nhiều hình thức giáo dục, tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử, nhưng tôi nhận thấy việc tổ chức chuyên đề ngoại khóa có nhiều ưu điểm vượt trội. Vì vậy, tôi mạnh dạn lựa chọn đề tài: ***“Tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh trường Trung học cơ sở Trưng Vương”***.

6.2. Mục đích của Sáng kiến kinh nghiệm

Tác giả thực hiện nghiên cứu này với mục đích:

- Nâng cao nhận thức cho học sinh về tác hại của thuốc lá điện tử; góp phần xây dựng môi trường học đường lành mạnh, an toàn.
- Giới thiệu mô hình chuyên đề tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử của trường THCS Trưng Vương với mong muốn góp thêm một cách làm có hiệu quả trong công tác giáo dục học sinh.

6.3. Nội dung của sáng kiến kinh nghiệm

6.3.1. Một số vấn đề về thuốc lá điện tử

6.3.1.1. Khái niệm thuốc lá điện tử

Thuốc lá điện tử (Electronic Cigarette – e-cigarette) là thiết bị hoạt động bằng pin, được thiết kế để mô phỏng việc hút thuốc lá truyền thống. Thiết bị này hoạt động bằng cách làm nóng dung dịch chứa nicotine (hoặc không chứa nicotine), hương liệu và các chất phụ gia khác để tạo ra một dạng hơi nước (aerosol) mà người dùng sẽ hít vào.

6.3.1.2. Đặc điểm của thuốc lá điện tử

- Thiết kế đa dạng, nhỏ gọn.

- Hương vị phong phú:
- Không tạo khói như thuốc lá truyền thống:
- Phần lớn thuốc lá điện tử có chứa nicotine:.
- Dễ tiếp cận, mua – bán- trao đổi

6.3.1.3. Những tác hại của thuốc lá điện tử.

- Hầu hết các loại thuốc lá điện tử chứa nicotine – chất gây nghiện mạnh, cùng hàng chục loại hóa chất độc hại như formaldehyde, acetaldehyde, kim loại nặng (chì, cadmium, niken)... có thể gây viêm phổi, tổn thương tế bào não, rối loạn nhịp tim, ảnh hưởng đến hệ thần kinh và sức khỏe sinh sản.

- Không chỉ ảnh hưởng đến sức khỏe cá nhân, việc sử dụng thuốc lá điện tử còn kéo theo nhiều hệ lụy xã hội nghiêm trọng: hình thành thói quen nói dối, vi phạm nội quy, giảm sút kết quả học tập, gia tăng hành vi lệch chuẩn, thậm chí liên quan đến các vấn đề an ninh học đường như bạo lực, vi phạm pháp luật.

- Thuốc lá điện tử không chỉ là hiểm họa sức khỏe mà còn là mối nguy đe dọa đến nền tảng đạo đức và tương lai của giới trẻ.

6.3.1.4. Vai trò của nhà trường trong công tác giáo dục phòng chống thuốc lá điện tử.

Nhà trường giữ vai trò trung tâm và quyết định trong công tác giáo dục, phòng ngừa học sinh sử dụng thuốc lá điện tử. Với vị trí là môi trường giáo dục chính thức và có ảnh hưởng sâu rộng đến nhận thức, hành vi của học sinh, nhà trường có thể triển khai hiệu quả nhiều giải pháp đồng bộ và bền vững như tuyên truyền – giáo dục bằng nhiều hình thức khác nhau để nâng cao nhận thức của học sinh về thuốc lá điện tử; Tạo môi trường học đường lành mạnh; Phối hợp với phụ huynh và các lực lượng xã hội; Phát hiện, can thiệp, hỗ trợ học sinh vi phạm quy định về thuốc lá điện tử. Thay vì chỉ xử phạt, nhà trường cần xây dựng quy trình can thiệp tâm lý – giáo dục tích cực, giúp học sinh hiểu rõ hậu quả của việc sử dụng thuốc lá điện tử, từ đó tự nguyện tránh xa nó.

6.3.2. Thực trạng của công tác giáo dục học sinh phòng chống thuốc lá điện tử ở trường THCS Trung Vương.

Dù đã có nhiều nỗ lực trong công tác tuyên truyền và giáo dục, song thực tế tại trường THCS Trung Vương hiện nay vẫn còn tồn tại một số hạn chế, cụ thể như:

- Chưa có chương trình giáo dục chính thống, bài bản về phòng, chống thuốc lá điện tử trong trường học; công tác giáo dục chưa tạo được chiều sâu và hiệu quả lâu dài.

- Đội ngũ giáo viên chưa được tập huấn chuyên sâu về giáo dục phòng, chống thuốc lá điện tử.

- Một bộ phận phụ huynh và học sinh còn chủ quan, chưa thực sự nắm rõ mối nguy hiểm từ thuốc lá điện tử.

- Nhà trường còn gặp khó khăn trong việc phát hiện, giám sát học sinh sử dụng thuốc lá điện tử.

Với thực trạng trên, chuyên đề này sẽ góp phần khắc phục những tồn tại hạn chế trong công tác tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử, nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác giáo dục học sinh, thúc đẩy xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh.

6.3.3. Tổ chức thực hiện chuyên đề ngoại khóa phòng, chống thuốc lá điện tử cho học sinh THCS.

6.3.3.1 Nhận thức - kiến tạo hiểu biết từ trải nghiệm đến tri thức

Trong giáo dục học đường, thay đổi hành vi không thể bắt đầu từ mệnh lệnh hay lời khuyên đạo đức đơn thuần, mà phải khởi phát từ sự chuyển biến trong nhận thức. Đặc biệt với học sinh THCS, lứa tuổi giàu cảm xúc, tò mò, dễ bị tác động bởi xu hướng xã hội - việc giáo dục về thuốc lá điện tử nếu chỉ dừng ở mức thông tin sẽ khó tạo ra tác động bền vững.

Trên cơ sở đó, sáng kiến lựa chọn cách tiếp cận khác: xây dựng chuỗi hoạt động nhận thức theo logic “*trải nghiệm - phản tư - tri thức - giá trị*”, trong đó học sinh không chỉ nghe, mà trực tiếp nhập vai, đối thoại, suy nghĩ và tự hình thành kết luận.

a) Tiểu phẩm “Si” – phương thức giáo dục bằng tình huống sự phạm sống động

Việc tổ chức tiểu phẩm “Si” không đơn thuần là một hoạt động văn nghệ minh họa, mà được thiết kế như một tình huống sự phạm có cấu trúc chặt chẽ. Nhân vật Si đại diện cho một kiểu học sinh phổ biến trong đời sống học đường hiện nay: có học lực khá, giàu cảm xúc, dễ bị chi phối bởi tình cảm, sĩ diện và mong muốn khẳng định bản thân.

Điểm đặc sắc của tiểu phẩm nằm ở chỗ không xây dựng nhân vật theo lối cực đoan “xấu – tốt”, mà đặt Si vào những lựa chọn rất đời thường: mong muốn được ghi điểm trong mắt bạn bè, khao khát thể hiện bản thân, nhu cầu hòa nhập với nhóm bạn. Chính từ những nhu cầu tưởng như vô hại ấy, con đường lệch chuẩn dần hình thành thông qua sự tác động của một đối tượng xấu và sự ngộ nhận về thuốc lá điện tử.

Tiểu phẩm được tổ chức theo tiến trình tâm lý của nhân vật: từ tò mò → thử nghiệm → lệ thuộc → vi phạm → khủng hoảng → thức tỉnh.

Cách xây dựng này giúp học sinh nhận ra một sự thật quan trọng: nguy cơ không đến từ những hành vi “xấu” ngay lập tức, mà từ những lựa chọn nhỏ, thiếu hiểu biết và thiếu bản lĩnh. Đây chính là điểm mới so với cách tuyên truyền truyền thống vốn thường nhấn mạnh hậu quả mà ít phân tích con đường dẫn tới hậu quả.

Đặc biệt, tiểu phẩm không kết thúc bằng sự trừng phạt, mà bằng sự thức tỉnh và cơ hội sửa sai. Điều này tạo ra tác động tâm lý tích cực: học sinh không cảm thấy bị lên án, mà được đặt vào vị trí của người có khả năng lựa chọn và thay đổi.

Ở bình diện sư phạm, tiểu phẩm “Si” đã chuyển thông điệp giáo dục từ dạng áp đặt sang dạng trải nghiệm, từ lời cảnh báo sang sự tự nhận thức. Đây là bước chuyển quan trọng trong phương pháp giáo dục học đường hiện đại.

Trích dẫn tiểu phẩm “Si” và một số hình ảnh minh chứng.

Tóm tắt: Si là một học sinh khá lớp 9 ở một trường THCS. Si quen biết, chơi thân và cũng thầm quý mến người bạn nữ tên Như Mộng, học lớp 8 ở một trường chất lượng cao gần đó. Si rất muốn rủ Như Mộng đi Hà Nội tham dự một sự kiện âm nhạc lớn nhân dịp đó bày tỏ tình cảm với Như Mộng nhưng lại không có tiền. Cậu buồn bã và bối rối vì chưa tìm được cách giải quyết. Đúng lúc ấy, Tới - một thanh niên nhà gần trường xuất hiện, giới thiệu cho Si làm quen với TLĐT và cách kiếm tiền nhanh chóng từ TLĐT. Si, từ chỗ biết ơn Tới, dần dần nghiện TLĐT, lệ thuộc vào Tới, trốn học theo Tới kiếm tiền bằng việc đi lôi kéo những bạn học khác.

Cô giáo chủ nhiệm thấy những biểu hiện bất thường của Si, mời bố Si tới trao đổi. Si không nhận lỗi. Đang nói chuyện thì Si bỗng lên cơn co giật, phải vào bệnh viện cấp cứu.

Bố, cô giáo, Như Mộng và các bạn vào thăm Si, mừng Si xuất viện, bác sĩ nói cho mọi người biết bệnh tình của Si, tác hại của thuốc lá điện tử... đồng thời, cô cũng thông báo Tới đã bị bắt vì quảng bá, tiêu thụ những sản phẩm hóa chất không rõ nguồn gốc. Si nhận ra lỗi của mình, cậu hứa với bố, với cô giáo và bạn mình sẽ chủ động bỏ thuốc lá điện tử; cậu cùng đi xem biểu diễn văn nghệ và tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử của trường chất lượng cao.

Cảnh 1: (Sân khấu, Si và Như Mộng vừa đi vừa nói chuyện, gặp sạp hàng bán thú bông).

Như Mộng chạy trước, đến bên sạp hàng. Si đứng lại nhìn theo.

Như Mộng: Ôi, thú bông đẹp quá, cưng xiu! (Cầm lên cưng nựng)

Không biết cô bán hàng đi đâu nhỉ? (Tiếp tục cầm từng con thú bông lên ngắm nghía)

Si: Ôi, nữ thần của tôi! Cute và đáng yêu thế chứ! Đàng ấy làm trái tim tôi rung rinh mất rồi.

Như Mộng (Quay lại, nhìn Si): Cậu đang lảm bảm gì thế?

Si (Giật mình, nói thản nhiên): Không. Tớ có nói gì đâu.

Như Mộng (Tiến lại gần Si): Này. Sắp tới ở Ocenpark Hưng Yên có chương trình Concert “Anh trai vượt ngàn chông gai” hội tụ toàn nam thần đình đám, cool ngầu luôn. Này nhé, Soobin Hoàng Sơn này, BB Trần này, ST Sơn Thạch này,

Thiên Minh, Kay Trần nữa này... Ôi, các anh đẹp trai ơi...

Si (Bĩu môi): Úi dào... Vé chứ gì? Tớ kiếm dễ ợt; mà nói thật, những ông cậu vừa kể đẹp trai thế nào bằng tớ. Tớ chỉ cần lên đồ phát, ới em theo. (Dựng lại cổ áo, vuốt tóc, vênh mặt)

Như Mộng: Thôi đi ông ạ. Tỉnh lại đi. Ông mắc bệnh tự luyện à? Với lại, ông mà kiếm được vé đi xem concert thì tôi tình nguyện xin... đồ ông vô điều kiện nhé!

(Trống trường vang lên) Như Mộng (vừa chạy vừa nói): Chết, trống rồi. Thôi, tớ vào trường đây. Cậu cũng về trường cậu đi nhé!

Si (Đi tiếp, mặt cúi xuống, lẩm nhẩm một mình): Mình phải nghĩ cách kiếm tiền mua vé cho Như Mộng mới được.

Tớ huýt sáo đi xe đạp ngang qua, nhòm nhòm.... rồi quay lại.

Tớ: Này, này. Thằng Si phải không? (Si ngẩng đầu lên)

Si: Vâng. Anh gọi em à? Mà sao anh biết em?

Tớ: (vẫn ngồi trên xe đạp) Chẳng gọi chú thì gọi ai? Anh là Tớ, Cù Văn Tớ, nhà gần công trường chú mà? Sao hôm nay chú em đi một mình buồn thế? Thua game? Bò đá? Hay bò đá?

Si: Anh cứ “khịa” em. Em đang phải nghĩ nát óc, phát rầu ra đây.

Tớ: Sao, có chuyện gì nói anh nghe coi. Biết đâu anh giúp được.

Si: Anh nói thật chứ? Thế anh cho em mượn ít tiền đi.

Tớ: Ồ? Cái thằng này nói ngon nhỉ. Mới quen nhau sơ sơ đã hỏi mượn tiền. Mà cứ làm như tiền là lá sung, lá súng ấy nhờ. Mà mày mượn tiền làm gì?

Si: Cờ - rớt em thích mê đang học ở trường này. Cậu ấy thích đi xem concert “Những anh trai vượt ngàn chông gai”. Em sĩ diện khoe sẽ kiếm được vé mà giờ chả có tiền. Giờ mà k có vé có mà ê mặt. Em đang lo đây.

Tớ: (phì cười): Mà mày thích bé nào đấy?

Si: Như Mộng anh ạ. Anh thấy xinh hết nước chấm không?

Tớ: Bô ông lỏi con. Khôn mắt thế chứ. Nhưng muốn cura được ẻm, mày phải ngẫu, ga lăng, sành điệu. (Tớ xuống xe, dựng chân chống). May mà hôm nay chú em gặp anh nhé. Đây, tao bảo (lục trong túi đeo bên sườn). Tao để cho cái này mà sài. Đảm bảo chuẩn thời thượng, đẳng cấp, ngẫu như Tiktoker triệu view, gái cứ phải nói là đồ âm âm.

Si: (cầm con giống xinh xinh Tớ đưa) cái gì thế anh? Trông như thuốc lá điện tử ấy nhỉ?

Tớ: Gì mà thuốc lá điện tử? Đây là thiết bị nung nóng hương liệu, đây nhé, bật cái nút này... (đưa vào miệng, phả khói vào mặt Si) đấy, thơm không? Hương Sô cô la nhé. Cái này dùng khi nào buồn buồn thì quên sầu luôn, bọn xung quanh

lác hết cả mắt.

Si: Em thấy bảo cái này độc hại, với lại cái này thì liên quan gì tới chuyện của em?

Tói: Dốt! Cái này là TLĐT thật nhưng mà là phiên bản xanh, công nghệ cao, toàn hương liệu thơm tho, đủ loại: Xoài, dâu, Sô cô la, bạc hà, hương lavender, oải hương....chống hôi mồm...độc gì mà độc? Mà không liên qua tới chuyện của mày á? Liên quan chứ sao không? Mày rủ đũa nào mua cho anh 10 cái là đủ tiền mua vé rủ Như Mộng xinh đẹp đi chơi luôn.

Si: (cười rạng rỡ) Thật hả anh?

Tói: Lại chả thật, mà anh thấy mày “lúa” lắm. Cái gì cũng “ơ, ơ...”, “thế hả, thật hả?”. Thanh niên thì phải thật ấn tượng, thật ngẫu, nhả khói thơm chữ O, nói chuyện với bạn gái phải hay ho....(ho: À ....pú). Đây, thử đi.

Si: (hút thử, chu mồm nhả khói). Anh ơi, nhả chữ O thế nào anh.

Tói: đây, chu mỏ thế này.. rồi ...(ho: À ...pú..ú)

Si: (bắt chước). rồi ngượng ngịu. Anh ơi, “À ...pú” là gì ạ?

Tói: (đỏ mặt), cái thằng. Đây là tao ho, TAO BỊ HO hiểu chưa? Tao đã bảo “nói chuyện phải HAY HO mà lị.

Si: À...pú..! Anh ơi. Em “à ..pú” được rồi. Cảm ơn anh, em lấy hai cái này nhé.

Tói: Mỗi cái 500K. Thôi, chõ anh em, tao bớt cho mỗi cái 50K. Tổng 900. Xin cái gì mà “xin nhá”?

Si: Ồ, em tưởng...? (đưa trả Tói) Em làm gì có tiền?

Tói: (vẻ mặt nghĩ ngợi). Thôi, mày cứ cầm đi vậy, anh cho mua chịu nhưng mày phải nhớ giới thiệu cho bạn bè. Mỗi cái này bán được anh cho mày 50K, bán mỗi lọ hương liệu giá 700K, tao bo mày hẵn 200K. Chả mấy mà mày có tiền trả anh và đi concert.

Si: (vui mừng chạy đi) Vâng, em cảm ơn anh ạ.

Tói: (Nhìn theo, lắc đầu, đưa thuốc lên miệng, rồi ngửa đầu nhìn trời nhả khói chữ O, rồi ho...) À ....pú! => Đi vào.

Cảnh 2:

Tói đi ra, xem điện thoại rồi lắc đầu: Cái thằng, lâu thế không biết!

Si: (chạy ra, cầm máy từ 500K vẫy vẫy). Anh ơi, em bán được hơn 20 chiếc rồi, đủ tiền đi xem “anh trai...” rồi. Tiền đây anh.

Tói: Chú mày thế mà khá! Thanh niên nó phải thế chứ.

Si: (gãi gãi cổ) Anh còn loại hương liệu X kia không? Loại đắt nhất ấy? Để em mấy lọ?

Tói: (sặc) À....pú..ú! Mày lấy gì nhiều vậy?

Si: Em hút thấy mình hợp loại này anh ạ. Dùng cực thích luôn, rất thơm. Em tích mấy lọ để Noel đi chơi cho nó ấm, và trông cho nó....“sương khói”.

Tới: Loại này phải đặt tiền trước.

Si: Đây anh. (đưa tiền) (ho: À...pú)

Tới: OK. Mai vẫn chỗ này nhé. (cười)... mà giống anh rồi đấy. À ....pú.

Si: Vâng anh.

(Hai đứa đi vào)

Cảnh 3:

Bố Si đi ra, đứng chờ một lát rồi ngồi vào ghế

Cô giáo đi ra: Chào bác, bác là phụ huynh em Lại Hoàn Si đúng không ạ?

Bố Si: Ngây người.

Cô giáo: Kìa bác? Bác là...

Bố Si: vâng, cô bảo gì tôi ạ?

Cô giáo: Tôi hỏi: “bác là phụ huynh em Lại Hoàn Si đúng không ạ?”

Bố Si: Vâng, vâng, vâng. **Bố Si, bố Si.** (lầm bầm: cô giáo xinh quá!)

Cô giáo: Thế này bác ạ, hôm nay tôi mời bác đến trường vì có việc liên quan đến em Si. Cháu đợt này hay nghỉ học không phép, và trên lớp có biểu hiện mỗi mệ, rồi ngủ gật, nói năng không kiểm soát, người lại gầy rộc hẳn đi. ... Bác này (huơ huơ tay trước mặt) bác có nghe thấy tôi nói gì không đây?

Bố Si: Vâng vâng vâng, xinh ạ.

Cô giáo: Tôi nói em Si ạ.

Bố Si: Thằng Si nhà tôi nó làm sao hả cô?

Cô giáo: em Si hay trốn học, trên lớp ngủ gật, người xanh xao, gầy rộc đi. Bác có biết không?

Bố Si: Thôi chết. Ngày nào nó cũng đi học mà cô? Đợt này tôi thấy nó có tiền, nó còn bảo đạt danh hiệu gì đó nên nhà trường thưởng mà?

Cô giáo: Không phải vậy đâu bác, bạn ấy có biểu hiện vui buồn thất thường, hay nghỉ học không xin phép và học sút hẳn đi. Hôm trước bạn ấy còn tham gia tụ tập hút thuốc lá điện tử đấy bác ạ.

Bố Si: Chết thật. Cô gọi nó xuống đây cho tôi, tôi cho nó một trận.

Cô giáo: Bác cứ bình tĩnh. Em đã cho mời cháu xuống đây rồi ạ, ta cùng tìm hiểu rồi cùng giúp đỡ cháu. À, cháu nó xuống đây rồi.

(Si len lét bước vào)

Si: Em chào cô ạ. Con chào bố.

Bố Si: Con đi học thế nào mà để nhà trường phải mời bố đến đây thế? Đâu? Thuốc lá điện tử đâu đưa đây bố xem.

Si: Con vút đi rồi.

Cô giáo: Cô nắm bắt được thông tin là mấy bạn lớp B có hút thuốc lá điện tử, các bạn ấy nói mua từ chỗ em. Em nên trung thực, nói thật ra để nhà trường và gia đình phối hợp cùng giúp đỡ em, vì hút thuốc lá điện tử có hại sức khoẻ, vi phạm nội quy nhà trường. Em lại còn mua bán thứ này nữa chứ. Nguy hiểm quá

Si: Em có bán gì đâu? Mà cái này chỉ là hương liệu thôi cô. Không độc hại như thuốc lá thường đâu ạ.

Bố Si: (Nói cáu) Con còn cãi à? (Đang hùng hổ thì thấy vẻ mặt nhăn nhó của Si). Con ...con sao thế?

Cô giáo: Cháu nó bị sao ấy anh ạ. (đến gần đỡ Si), em sao thế?

Si: Em chóng mặt quá. (được đưa đến ghế dài, vừa nằm xuống thì co giật)

Cô giáo: Anh mau đưa cháu xuống phòng y tế rồi gọi cấp cứu đi ạ.

(Hai người dìu Si ra khỏi phòng, tiếng còi xe cấp cứu vang lên)

Cảnh 4:

(Si nằm trên giường bệnh, được bác sĩ đẩy ra sân khấu)

Si: Bác sĩ ơi, hôm nay là ngày bao nhiêu rồi ạ?

Bác sĩ: Hôm nay là 20 tháng 12 rồi. Cháu nằm viện được 1 tuần rồi đấy.

Si: Thôi chết, muộn mất rồi, hết cơ hội rồi. Cháu định mời bạn cháu đi xem concert ca nhạc mà qua ngày mất rồi, sao cháu phải nằm viện lâu thế ạ?

Bác sĩ: Cháu không biết mình bị gì à? Cháu bị nhiễm độc methaphetamin, suy đa tạng đấy. May mà cấp cứu kịp, nếu không.....

(Cô giáo, bố Si và các bạn đến thăm)

Bố Si: Chào bác sĩ ạ. Hôm nay cháu nó thế nào rồi ạ?

Bác sĩ: Con đang phục hồi tốt anh ạ, hai ngày nữa có thể ra viện được rồi. Mà này cháu, cô muốn hỏi, sao còn trẻ mà đã dính vào ma túy đá thế?

Tất cả ò lên: Ma túy đá???

Si: Cháu không hiểu. Sao lại là ma túy đá? Cháu hút hương liệu nung nóng thôi mà?

Bác sĩ: Thuốc lá điện tử chứa thành phần chính Nicotine có khả năng gây nghiện cao, làm gián đoạn sự phát triển của não bộ; Ngoài ra, còn có propylene glycol và nhiều loại hương liệu khác. Đây đều là những hoá chất độc hại, có thể gây ảo giác, tê liệt thần kinh, suy tim, suy gan, suy thận và teo não đấy. Hiện nay, nhiều kẻ bất lương còn trộn các loại ma túy khác nhau vào hương liệu dùng cho thuốc lá điện tử, bánh kẹo, nước ngọt không rõ nguồn gốc nữa.

Bố Si: Chết chửa, nguy hiểm quá! Nghe thấy chưa con?

Bác sĩ: Nhân tiện, cô cũng nói luôn để các cháu biết, anh bạn Tới của cháu hôm qua đã bị công an bắt vì buôn bán, vận chuyển hương liệu có thành phần ma túy đấy. Cháu cứ liệu.

Si: Thôi chết, cháu đâu có biết. Để hôm nào ra viện cháu đem nộp hết cho công an.

(quay sang Như Mộng)

Tớ xin lỗi vì không kịp đưa đặng ấy đi xem concert được.

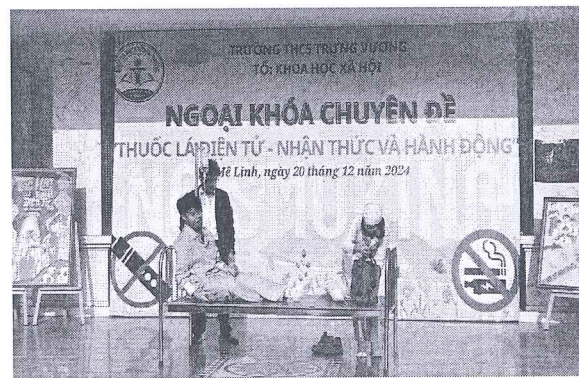
Bố Si (Lờm yêu con, tùm tùm): Bố ông con, tỉnh cái là lại...Chỉ được cái giống bố mày thôi.

Như Mộng: Xin lỗi gì cơ chứ. Cậu cứ khỏe lại đi. Chúng mình còn nhiều cơ hội khác. Mà không đi xem concert lần này được thì cậu tới trường tớ xem văn nghệ, xem biểu diễn thời trang phòng chống thuốc lá điện tử nhé

Si (mặt hớn hở):Thật ná. Cho tớ đi cùng với cậu ná!

Cô giáo: Đây, các em ạ. Chỉ vì một chút hiếu kỳ của tuổi trẻ, non nớt trong hiểu biết mà bạn Si đã suýt đánh mất tương lai của chính mình, cũng suýt gây tai họa cho những người bạn xung quanh. Các em biết không, từ năm 2025, việc buôn bán, tàng trữ, vận chuyển và sử dụng thuốc lá điện tử sẽ bị coi là vi phạm pháp luật Việt Nam nữa đây. Các em hãy cùng cô tích cực tham gia tuyên truyền, phòng chống thuốc lá điện tử nhé.

(DIỄN VIÊN CÚI CHÀO, KẾT THÚC TIỂU PHẨM)

Một số hình ảnh về tiểu phẩm của thầy và trò

b) Hệ thống câu hỏi tương tác – từ cảm xúc đến tư duy phản biện
Sau tiểu phẩm, chuỗi câu hỏi giao lưu được thiết kế không nhằm kiểm tra kiến thức, mà nhằm kích hoạt tư duy và đối thoại. Các câu hỏi được xây dựng theo ba tầng nhận thức:

Tầng thứ nhất: nhận diện hiện tượng.

Học sinh được hỏi về lý do thuốc lá điện tử hấp dẫn giới trẻ. Những câu trả lời như “thơm”, “ngầu”, “sành điệu”, “tò mò”, “hút cho vui”... phản ánh đúng tâm lý lứa tuổi. Việc cho phép học sinh nói ra những suy nghĩ thật của mình giúp phá vỡ lớp vỏ đạo đức hình thức, tạo tiền đề cho giáo dục thực chất.

Tầng thứ hai: nhận thức khoa học.

Các câu hỏi về thành phần nicotine, propylene glycol, tác động của nicotine đến não bộ, nguy cơ bệnh tật... giúp học sinh tiếp cận vấn đề bằng tri thức khoa học thay vì cảm tính. Ở đây, học sinh không chỉ “biết” mà bắt đầu “hiểu” vì sao thuốc lá điện tử nguy hiểm.

Tầng thứ ba: tư duy pháp lý và đạo đức.

Các câu hỏi về quy định pháp luật, tình huống bị rủ rê, tranh luận về mức độ vi phạm của nhân vật Si... buộc học sinh phải suy nghĩ ở mức độ cao hơn: không chỉ đúng – sai, mà là trách nhiệm cá nhân và trách nhiệm xã hội.

Câu hỏi giao lưu, tương tác với khán giả và một số hình ảnh minh chứng:

Câu 1: Theo các em, vì sao các bạn trẻ lại bị hấp dẫn bởi thuốc lá điện tử?

(thơm, ngầu, sành điệu, phong cách, chất, tò mò, hút cho vui, như 1 cách để cai nghiện thuốc lá truyền thống, không nghĩ là nguy hiểm)

Câu 2: Thành phần chính trong dung dịch của thuốc lá điện tử là gì?

- A. Vitamin và khoáng chất
- B. Nicotine, propylene glycol và hương liệu
- C. Nước tinh khiết và cồn
- D. Chất béo và protein

Câu 3: Nicotine trong thuốc lá điện tử có ảnh hưởng gì đến não bộ của thanh thiếu niên?

- A. Tăng cường khả năng tập trung
- B. Phát triển các kỹ năng xã hội
- C. Làm gián đoạn sự phát triển của não bộ
- D. Không có ảnh hưởng đáng kể

Câu 4: Sử dụng thuốc lá điện tử trong thời gian dài có thể dẫn đến các bệnh nào sau đây?

- A. Tim mạch và ung thư

- B. Loãng xương và viêm khớp
- C. Suy giảm thị lực
- D. Viêm ruột mãn tính

MC: Vậy thì thuốc lá điện tử có vô hại như nhiều người vẫn nghĩ không?

Câu trả lời chắc chắn là “không” đúng không nào?

- Về sức khỏe, thuốc lá điện tử ảnh hưởng đến tim, phổi và não của người sử dụng. Nếu sử dụng trong 1 thời gian dài nó có thể gây ung thư phổi, mũi, thực quản, gan, tụy, cổ tử cung; Làm giảm việc cung cấp oxy tới tim, dẫn đến tăng nguy cơ gây huyết khối, đột quy...

- Về mặt xã hội, thuốc lá điện tử góp phần tạo nên một thế hệ nghiện mới, vì trong thuốc lá điện tử có chứa những chất gây nghiện cực mạnh. Một trong số đó chính là Nicotine.

Chính vì những ảnh hưởng tiêu cực của thuốc lá điện tử tới sức khỏe cộng đồng, tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV, Ngày 30/11/2024, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết số 173, trong đó có đề cập đến việc cấm thuốc lá điện tử.

Câu 5: Ở Việt Nam, lệnh cấm đối với thuốc lá điện tử có hiệu lực từ khi nào?

Đáp án: Năm 2025

Câu 6: Theo quy định mới của Việt Nam, hành vi nào dưới đây liên quan đến thuốc lá điện tử sẽ bị cấm từ năm 2025?

- A. Sản xuất và nhập khẩu.
- B. Quảng cáo và mua bán.
- C. Sử dụng và tàng trữ.
- D. Tất cả các hành vi trên.

Câu 7: Tình huống:

Nếu bạn em rủ em thử thuốc lá điện tử. Bản thân em không muốn, nhưng những bạn xung quanh không ngừng buông lời khích bác. Em sẽ xử sự như thế nào trong tình huống này?

Câu 8: Có ý kiến cho rằng: Bạn Si chỉ vi phạm kỉ luật của nhà trường và chưa vi phạm pháp luật. Vì ở nước ta, lệnh cấm đối với thuốc lá điện tử đến năm 2025 mới có hiệu lực. Em có tán thành ý kiến trên không? Vì sao?

Không tán thành. Vì:

Điều 259 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) quy định nghiêm cấm các hành vi tàng trữ, vận chuyển, buôn bán chất ma túy hoặc các chất tương tự.

Ngoài ra, theo Luật Bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em, việc người dưới 18 tuổi tham gia bán hoặc sử dụng các sản phẩm có hại cho sức khỏe cũng là hành

vi vi phạm.

Những hình ảnh tương tác giữa thầy và trò

c) Liên hệ thực tiễn – thu hẹp khoảng cách giữa bài học và đời sống

Một hạn chế phổ biến của giáo dục học đường là khoảng cách giữa nội dung giáo dục và đời sống thực tế của học sinh. Sáng kiến đã khắc phục hạn chế này bằng việc đưa các tình huống thật, câu chuyện thật trên địa bàn huyện Mê Linh vào nội dung chuyên đề.

Việc mời đại diện Công an huyện chia sẻ các vụ việc liên quan đến học sinh sử dụng thuốc lá điện tử tạo ra một hiệu ứng đặc biệt: học sinh nhận ra rằng những gì diễn ra trên sân khấu không phải là câu chuyện xa vời, mà là nguy cơ hiện hữu trong chính môi trường sống của mình.

Ở góc độ giáo dục, đây là sự chuyển dịch từ giáo dục bằng lời nói sang giáo dục bằng chứng cứ xã hội. Điều này làm tăng độ tin cậy của thông điệp giáo dục và tạo ra tác động nhận thức sâu sắc hơn.

Công an huyện Mê Linh –

Học sinh rút ra bài học

Đại úy Trần Đình Tốt chia sẻ

6.3.3.2. Hành động, chuyển hóa nhận thức thành năng lực và thái độ

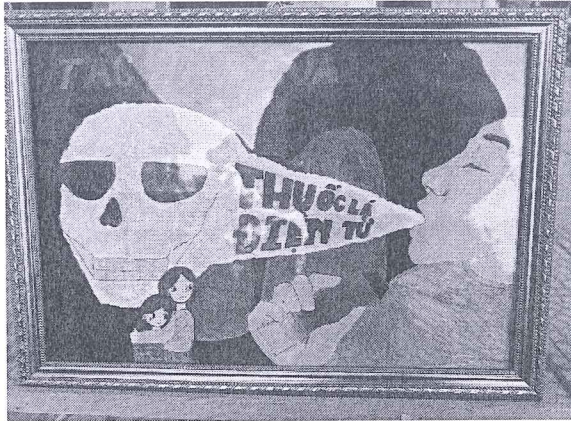
Nếu nhận thức là điều kiện cần, thì hành động là điều kiện đủ để hình thành thay đổi bền vững. Sáng kiến không dừng lại ở việc cung cấp tri thức, mà thiết kế hệ thống hoạt động để học sinh trực tiếp tham gia vào quá trình tuyên truyền và sáng tạo thông điệp giáo dục.

a) Vẽ tranh tuyên truyền - hình thức hóa nhận thức bằng ngôn ngữ nghệ thuật

Hoạt động vẽ tranh được tổ chức không chỉ như một cuộc thi mỹ thuật, mà như một phương thức để học sinh chuyển hóa hiểu biết thành biểu tượng hình ảnh. Khi học sinh tự lựa chọn thông điệp, hình ảnh và cách thể hiện, các em buộc phải suy nghĩ về bản chất vấn đề và thái độ của mình đối với thuốc lá điện tử.

Việc trưng bày và thuyết trình tác phẩm tạo ra một không gian đối thoại thẩm mỹ, trong đó học sinh không chỉ là người tiếp nhận mà trở thành chủ thể sáng tạo thông điệp giáo dục. Đây là điểm khác biệt so với các hoạt động tuyên truyền mang tính áp đặt từ trên xuống.

Chuyên đề giới thiệu 19 tác phẩm dự thi của 19 lớp có nội dung tuyên truyền về tác hại của thuốc lá điện tử. MC giới thiệu những bức tranh đẹp nhất, ấn tượng và có hiệu quả tuyên truyền cao nhất. Sau đó mời tác giả của 2 bức tranh xuất sắc nhất lên thuyết trình về thông điệp mà bức tranh muốn gửi tới khán giả.

Triển lãm tranh tuyên truyền do học sinh vẽ

b) Trình diễn thời trang tuyên truyền – tích hợp giáo dục với STEAM và văn hóa học đường

Hoạt động trình diễn thời trang từ vật liệu tái chế là một sáng tạo sự phạm đáng chú ý. Nó kết nối giáo dục phòng chống thuốc lá điện tử với tư duy STEAM, giáo dục môi trường và giáo dục thẩm mỹ. Các bộ trang phục không chỉ mang tính trình diễn, mà chứa đựng thông điệp xã hội. Khi học sinh tham gia thiết kế, lựa chọn chất liệu, xây dựng ý tưởng, các em đồng thời tham gia vào quá trình tư duy sáng tạo và phản tư xã hội.

Ở bình diện giáo dục, đây là sự chuyển dịch từ “nghe tuyên truyền” sang “tự kiến tạo thông điệp”, từ đó hình thành thái độ chủ động và trách nhiệm cá nhân.

Chuyên đề giới thiệu về Bộ sưu tập thời trang đặc biệt của khối 7 và khối 8 ứng dụng Steam sẽ xuất hiện trên sân khấu của trường THCS Trung Vương (chất liệu tái chế có các hình ảnh và chữ gửi thông điệp phòng chống thuốc lá điện tử)

-> Lần lượt 18 bộ trang phục biểu diễn trên nền nhạc sôi động tuyên truyền về hậu quả khủng khiếp mà thuốc lá điện tử để lại. Không chỉ đơn thuần là trình diễn thời trang. Đây còn là lời kêu gọi tất cả mọi người: **Hãy chung tay xây dựng một xã hội lành mạnh, không có khói thuốc, đặc biệt là thuốc lá điện tử. Hãy trở thành những công dân có trách nhiệm với sức khỏe của bản thân và cộng đồng.**

Học sinh trình diễn thời trang tuyên truyền

c) Cam kết và lan tỏa – từ cá nhân đến cộng đồng học đường

Phần kết thúc chuyên đề không chỉ mang tính nghi lễ, mà được thiết kế như một nghi thức giáo dục. Việc phát động cam kết “Nói không với thuốc lá điện tử” trên nền âm nhạc mang tính biểu tượng đã tạo ra hiệu ứng cảm xúc mạnh mẽ, góp phần khắc sâu thông điệp giáo dục. Quan trọng hơn, sáng kiến hướng tới việc hình thành một chuẩn mực văn hóa học đường: không coi việc sử dụng thuốc lá điện tử là “ngầu” hay “thời thượng”, mà là hành vi lệch chuẩn cần được nhận diện và loại bỏ.

6.3.3.3. Hiệu quả nhận thức và hành vi – minh chứng bằng dữ liệu

Hiệu quả của sáng kiến không chỉ được cảm nhận bằng quan sát, mà được đo lường bằng khảo sát định lượng. Kết quả cho thấy sự chuyển biến rõ rệt:

Tỷ lệ học sinh nhận thức được tác hại của thuốc lá điện tử tăng từ 56% lên 100%.

Tỷ lệ học sinh có thể nêu ít nhất ba tác hại tăng từ 41% lên 88%.

Tỷ lệ học sinh từng thử sử dụng thuốc lá điện tử giảm từ 4,7% xuống 0%.

Tỷ lệ học sinh có khả năng từ chối khi bị rủ rê tăng từ 63% lên 90%.

Tỷ lệ học sinh tham gia tích cực vào hoạt động tuyên truyền tăng từ 52% lên 95%.

Tỷ lệ học sinh đánh giá môi trường học đường an toàn, lành mạnh tăng từ 68% lên 92%.

Những con số này cho thấy một điều quan trọng: sáng kiến không chỉ thay đổi mức độ hiểu biết, mà tác động trực tiếp đến năng lực lựa chọn và hành vi của học sinh. Đây chính là tiêu chí cốt lõi để đánh giá hiệu quả của một mô hình giáo dục.

Tóm lại:

Sáng kiến được hình thành trên cơ sở nhận diện lại vai trò của hoạt động khởi động trong cấu trúc bài học Ngữ văn ở cấp trung học cơ sở. Trong thực tiễn dạy học, khởi động thường được hiểu như một thao tác mở đầu mang tính dẫn nhập, chủ yếu nhằm tạo không khí lớp học hoặc gợi nhắc kiến thức cũ. Cách tiếp cận này khiến khởi động chưa phát huy đầy đủ chức năng nhận thức, chưa trở thành một thành tố có giá trị phương pháp luận trong thiết kế bài học.

7. Đánh giá hiệu quả , khả năng nhân rộng của sáng kiến

7.1 Hiệu quả về kinh tế

Hiệu quả kinh tế của chuyên đề được thể hiện trước hết ở khả năng tối ưu hóa nguồn lực giáo dục hiện có, nâng cao hiệu suất lao động sư phạm và giảm thiểu các chi phí xã hội phát sinh từ những hành vi nguy cơ liên quan đến thuốc lá điện tử trong học sinh, mà không làm phát sinh chi phí đầu tư tài chính bổ sung. Trên bình diện kinh tế giáo dục, chuyên đề tạo ra giá trị gia tăng thông qua việc chuyên hóa hoạt động giáo dục phòng ngừa thành hiệu quả sử dụng thời gian, công sức của giáo viên, nhà trường và gia đình.

Kết quả triển khai chuyên đề cho thấy, sau khi tổ chức tuyên truyền và giáo dục nhận thức về thuốc lá điện tử, thời gian xử lý các tình huống vi phạm nội quy liên quan đến hành vi hút thuốc lá điện tử, mang theo hoặc sử dụng thiết bị thuốc lá điện tử trong trường học giảm rõ rệt. Trung bình, mỗi tháng giáo viên chủ nhiệm và giáo viên bộ môn giảm khoảng 20–30 phút dành cho việc nhắc nhở, xử lý vi phạm và phối hợp giáo dục cá biệt đối với học sinh có biểu hiện nguy cơ. Với quy mô một năm học (9 tháng), tổng thời gian tiết kiệm đạt khoảng 3–4,5 giờ cho mỗi giáo viên. Nếu quy đổi theo chi phí lao động sư phạm trung bình của giáo viên THCS (khoảng 150.000–200.000 đồng/giờ), giá trị kinh tế trực tiếp đạt khoảng 450.000–900.000 đồng cho mỗi giáo viên trong một năm học. Khi áp dụng chuyên đề ở phạm vi nhà trường với khoảng 40–50 giáo viên tham gia công tác giáo dục học sinh, giá trị kinh tế tương đương đạt khoảng 18–45 triệu đồng mỗi năm học. Bên cạnh đó, chuyên đề mang lại giá trị kinh tế gián tiếp nhưng bền vững thông qua việc giảm thiểu nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe học sinh. Việc nâng cao nhận thức và thay đổi hành vi giúp hạn chế tình trạng học sinh sử dụng thuốc lá điện tử – nguyên nhân tiềm ẩn dẫn đến ngộ độc, rối loạn hô hấp, suy giảm thể lực và phải can thiệp y tế. Theo đó, chi phí khám chữa bệnh, chăm sóc y tế và thời gian nghỉ học của học sinh được giảm thiểu, đồng thời giảm gánh nặng tài chính cho gia đình và xã hội. Dù khó lượng hóa chính xác bằng con số tuyệt đối, song xét trên phương diện kinh tế xã hội, đây là khoản tiết kiệm có ý nghĩa lâu dài và vượt trội so với chi phí tổ chức chuyên đề.

Ngoài ra, việc hình thành nhận thức đúng và thái độ tích cực của học sinh đối với thuốc lá điện tử góp phần giảm nhu cầu tổ chức các hoạt động giáo dục bổ

trợ, can thiệp chuyên sâu hoặc xử lý kỉ luật, từ đó tiết kiệm chi phí tổ chức, nhân lực và thời gian của nhà trường. Ước tính, số buổi làm việc riêng với học sinh và phụ huynh liên quan đến hành vi sử dụng thuốc lá điện tử giảm khoảng 20–30% so với trước khi triển khai chuyên đề, tương đương giá trị kinh tế khoảng 5–10 triệu đồng mỗi năm học ở phạm vi nhà trường.

Tổng hợp các yếu tố trên cho thấy, chuyên đề “Thuốc lá điện tử – Nhận thức và hành động” mang lại hiệu quả kinh tế rõ rệt, thể hiện ở việc tiết kiệm thời gian lao động sư phạm, giảm chi phí xử lý vi phạm, hạn chế rủi ro y tế và tối ưu hóa hiệu quả sử dụng nguồn lực giáo dục hiện có. Quan trọng hơn, giá trị kinh tế của chuyên đề không chỉ nằm ở những con số quy đổi trực tiếp, mà còn ở tính bền vững của hiệu quả phòng ngừa, góp phần giảm thiểu tổn thất kinh tế – xã hội trong tương lai mà không đòi hỏi đầu tư tài chính bổ sung.

7.2. Hiệu quả xã hội

Hiệu quả xã hội của chuyên đề “Thuốc lá điện tử – Nhận thức và hành động” thể hiện rõ rệt ở sự thay đổi đồng bộ trong nhận thức, thái độ và hành vi của học sinh; trong vai trò giáo dục của giáo viên; và trong việc xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh của nhà trường. So với giai đoạn trước khi triển khai chuyên đề, cách tiếp cận giáo dục phòng, chống thuốc lá điện tử đã chuyển từ xử lý bị động sang phòng ngừa chủ động, từ tuyên truyền hình thức sang tác động thực chất.

Đối với học sinh, chuyên đề tạo ra sự chuyển biến rõ ràng từ nhận thức mơ hồ, lộn xộn sang hiểu biết đúng đắn và thái độ dứt khoát trước thuốc lá điện tử. Học sinh không còn nhìn thuốc lá điện tử như một trào lưu vô hại mà nhận diện đầy đủ những hệ lụy về sức khỏe, tâm lý, hành vi và trách nhiệm pháp lý. Quan trọng hơn, các em biết phân tích thông tin, phản biện những nội dung sai lệch trên mạng xã hội, hình thành kĩ năng từ chối và ý thức tự bảo vệ bản thân cũng như bạn bè. Sự thay đổi này góp phần trực tiếp hạn chế nguy cơ phát sinh các hành vi lệch chuẩn trong học đường.

Đối với giáo viên, chuyên đề thúc đẩy sự chuyển đổi vai trò từ người truyền đạt thông tin sang người tổ chức, định hướng và đồng hành trong giáo dục hành vi. Giáo viên không chỉ cung cấp kiến thức về tác hại của thuốc lá điện tử mà còn tạo điều kiện để học sinh trải nghiệm, đối thoại và tự đưa ra lựa chọn đúng đắn. Qua đó, năng lực giáo dục phòng ngừa, kĩ năng xử lý các vấn đề xã hội mới nảy sinh và trách nhiệm nghề nghiệp của giáo viên được nâng cao rõ rệt.

Ở cấp độ nhà trường, việc triển khai chuyên đề góp phần xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, giảm áp lực xử lý vi phạm, tăng cường sự phối hợp giữa nhà trường – gia đình – xã hội trong bảo vệ học sinh trước các nguy cơ từ thuốc lá điện tử. Hoạt động giáo dục phòng, chống thuốc lá điện tử từng bước trở thành nội dung thường xuyên, có chiều sâu, thay vì mang tính thời điểm.

Ở bình diện rộng hơn, chuyên đề góp phần hình thành ở học sinh ý thức công dân, trách nhiệm xã hội và năng lực lựa chọn lối sống lành mạnh trong bối cảnh xã hội hiện đại. Đây chính là giá trị xã hội cốt lõi và bền vững của chuyên đề, vượt ra ngoài phạm vi một hoạt động ngoại khóa, góp phần trực tiếp vào mục tiêu giáo dục con người phát triển toàn diện.

7.3. Đánh giá khả năng nhân rộng của sáng kiến

Bên cạnh phạm vi áp dụng tại Trường THCS Trung Vương, sáng kiến còn có khả năng lan tỏa và nhân rộng tại các cơ sở giáo dục khác trên địa bàn huyện, thành phố và ở những địa phương có điều kiện tương đồng. Với cấu trúc nội dung rõ ràng, phương thức tổ chức linh hoạt và yêu cầu về cơ sở vật chất không cao, chuyên đề “Thuốc lá điện tử – Nhận thức và hành động” có thể được điều chỉnh để phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi, quy mô trường lớp và điều kiện thực tế của từng đơn vị giáo dục.

Việc chia sẻ sáng kiến thông qua các buổi sinh hoạt chuyên môn liên trường, hội thảo chuyên đề, tập huấn giáo viên hoặc hoạt động cụm chuyên môn tạo điều kiện để các cơ sở giáo dục tiếp cận, học hỏi và vận dụng mô hình một cách hiệu quả. Thực tiễn cho thấy, những vấn đề liên quan đến thuốc lá điện tử đang xuất hiện ở nhiều trường học, không phân biệt khu vực nội thành hay ngoại thành, do đó sáng kiến mang tính phổ quát, thời sự và có giá trị ứng dụng rộng rãi.

Quan trọng hơn, khi được triển khai ở phạm vi nhiều cơ sở giáo dục, sáng kiến góp phần hình thành mạng lưới giáo dục phòng, chống thuốc lá điện tử trong học sinh, tạo sự thống nhất về nhận thức và hành động giữa nhà trường, giáo viên và học sinh. Điều này không chỉ nâng cao hiệu quả giáo dục trong từng đơn vị mà còn góp phần xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh trên diện rộng, đáp ứng yêu cầu của ngành giáo dục trong công tác bảo vệ sức khỏe và định hướng lối sống tích cực cho học sinh.

8. Đánh giá phạm vi áp dụng, ảnh hưởng của sáng kiến:

- Phạm vi: Toàn thể học sinh Trường THCS Trung Vương (tổng 19 lớp, khoảng 882 học sinh).

- Thời gian áp dụng: Học kì I năm học 2024-2025.

- Không gian: Trường THCS Trung Vương.

9. Khả năng lan tỏa của sáng kiến:

Sáng kiến không chỉ được áp dụng trong trường mà có thể áp dụng ở tất cả các nhà trường trong xã và thành phố; không chỉ áp dụng với lĩnh vực giáo dục tập thể mà còn có thể áp dụng với nhiều môn học, đặc biệt là các môn khoa học xã hội như Ngữ văn, Lịch sử & địa lí, Giáo dục công dân, Hoạt động trải nghiệm,...

Danh sách các tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng SKKN:

STT	Tên tổ chức/cá nhân	Địa chỉ	Phạm vi/Lĩnh vực áp dụng SKKN
1	Tổ Khoa học xã hội	THCS Trung Vương	Giáo dục tập thể
2	Tổ Khoa học xã hội	THCS Chi Đông	Môn Lịch sử- Địa lý
3	Tổ Khoa học xã hội	THCS Kim Hoa	Hoạt động trải nghiệm
4	Tổ Khoa học xã hội	THCS Mê Linh	Hoạt động trải nghiệm

10. Cam kết:

Tôi xin cam kết Sáng kiến này do tôi nghiên cứu và thực hiện, không sao chép nội dung và kết quả của người khác (hoặc vi phạm bản quyền tác giả). Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước Hội đồng xét, công nhận sáng kiến các cấp về toàn bộ nội dung này./.

Thủ trưởng đơn vị xác nhận, đề nghị

Trần Quốc Đạt

Người báo cáo

Phan Thị Thu Quyên

UBND XÃ QUANG MINH
TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

TỔ CHỨC CHUYÊN ĐỀ NGOẠI KHÓA
TUYÊN TRUYỀN PHÒNG CHỐNG THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ
CHO HỌC SINH TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG

Lĩnh vực/Môn : GIÁO DỤC TẬP THỂ
Cấp học : THCS
Tên tác giả : PHAN THỊ THU QUYÊN
Đơn vị công tác : TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG
Chức vụ : GIÁO VIÊN

NĂM HỌC 2024-2025

UBND XÃ QUANG MINH
TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

TỔ CHỨC CHUYÊN ĐỀ NGOẠI KHÓA
TUYÊN TRUYỀN PHÒNG CHỐNG THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ
CHO HỌC SINH TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG

Lĩnh vực/Môn : GIÁO DỤC TẬP THỂ
Cấp học : THCS
Tên tác giả : PHAN THỊ THU QUYÊN
Đơn vị công tác : TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG
Chức vụ : GIÁO VIÊN

NĂM HỌC 2024-2025

MỤC LỤC

A. ĐẶT VẤN ĐỀ	1
I. Lí do chọn đề tài.....	1
II. Tính cấp thiết của đề tài.....	3
B. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ.....	5
I. Một số vấn đề về thuốc lá điện tử	5
II. Thực trạng của công tác giáo dục học sinh phòng chống thuốc lá điện tử ở trường THCS Trung Vương.	6
III. Tổ chức thực hiện chuyên đề ngoại khóa phòng, chống thuốc lá điện tử cho học sinh THCS.....	7
1. Tác dụng vượt trội của việc thực hiện chuyên đề ngoại khóa.....	7
2. Quy trình thực hiện chuyên đề ngoại khóa.	8
3. Giới thiệu mô hình chuyên đề ngoại khóa phòng chống thuốc lá điện tử của trường THCS Trung Vương.....	8
IV. Đánh giá, rút kinh nghiệm	20
C. KẾT QUẢ THỰC HIỆN.....	22
I. Hiệu quả do sáng kiến mang lại và phạm vi ảnh hưởng của sáng kiến.	22
II. Kết luận.....	23
TÀI LIỆU THAM KHẢO	25
PHIẾU KHẢO SÁT	

A. ĐẶT VẤN ĐỀ

I. Lí do chọn đề tài.

1. Cơ sở lí luận

Giáo dục phòng chống thuốc lá điện tử trong nhà trường hiện nay được đặt trên nền tảng pháp lý vững chắc. Luật Phòng, chống tác hại của thuốc lá năm 2012 và Nghị định 117/2020/NĐ-CP quy định rõ trách nhiệm của cơ sở giáo dục trong việc tuyên truyền, ngăn chặn các hành vi sử dụng thuốc lá và thuốc lá điện tử trong trường học. Bên cạnh đó, Thông tư 31/2017/TT-BGDĐT về công tác tư vấn tâm lý và Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 cũng khẳng định yêu cầu hình thành cho học sinh phẩm chất trách nhiệm, năng lực tự chủ, hiểu biết về sức khỏe và khả năng phòng tránh các hành vi có nguy cơ tác động tiêu cực đến sức khỏe. Những văn bản này đều cho thấy việc tổ chức hoạt động ngoại khóa nhằm trang bị kiến thức, kỹ năng phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh là nhiệm vụ thiết thực và cần thiết.

Về phương diện lý luận giáo dục, quan điểm giáo dục toàn diện coi sức khỏe thể chất – tinh thần là nền tảng của sự phát triển nhân cách; vì vậy, học sinh cần được trang bị hiểu biết và kỹ năng để tự bảo vệ trước các nguy cơ như thuốc lá điện tử. Theo lý thuyết hành vi của Bandura, hành vi của lứa tuổi thiếu niên dễ bị chi phối bởi môi trường xung quanh, đặc biệt là bạn bè và mạng xã hội. Do đó, các hoạt động giáo dục phải tạo ra môi trường tích cực, tác động đến cả nhận thức – thái độ – hành vi của học sinh. Lý thuyết học qua trải nghiệm của Kolb cũng khẳng định rằng học sinh tiếp thu hiệu quả hơn khi được tham gia vào các hoạt động thực hành, thảo luận, xử lý tình huống. Vì vậy, một chuyên đề ngoại khóa mang tính tương tác sẽ phát huy tối đa sự tham gia của học sinh, giúp các em “học bằng trải nghiệm” và ghi nhớ sâu sắc hơn.

Đặc điểm tâm sinh lý của học sinh THCS cũng cho thấy yêu cầu cấp thiết của việc tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử. Lứa tuổi này đang trong giai đoạn phát triển mạnh về sinh lý và tâm lý, dễ tò mò, thích thử cái mới, thích khẳng định bản thân và dễ bị tác động bởi bạn bè. Vì vậy nếu không được định hướng kịp thời, học sinh rất dễ thử thuốc lá điện tử vì tò mò hoặc bị đối tượng xấu rủ rê. Việc tổ chức một chuyên đề ngoại khóa bài bản, hấp dẫn, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi sẽ giúp các em nâng cao nhận thức, điều chỉnh hành vi và hình thành thái độ đúng đắn trong bảo vệ sức khỏe của bản thân.

Từ những cơ sở pháp lý, cơ sở giáo dục học và đặc điểm tâm lý lứa tuổi có thể khẳng định rằng việc tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh THCS là hoàn toàn cần thiết và phù hợp với yêu cầu

đổi mới giáo dục hiện nay.

2. Cơ sở thực tiễn

Trong những năm gần đây, tình trạng học sinh sử dụng hoặc thử thuốc lá điện tử có xu hướng gia tăng tại nhiều địa phương. Thuốc lá điện tử với thiết kế bắt mắt, mùi hương đa dạng, dễ mua trên mạng xã hội đang trở thành trào lưu nguy hiểm đối với lứa tuổi thiếu niên. Các báo cáo của ngành giáo dục và y tế cho thấy ngày càng nhiều trường hợp học sinh bị ảnh hưởng sức khỏe như ngộ độc nicotine, rối loạn hô hấp, ho kéo dài do sử dụng vape. Bên cạnh đó, nhận thức của một bộ phận học sinh về tác hại của thuốc lá điện tử còn mơ hồ; nhiều em hiểu sai rằng “vape không độc như thuốc lá truyền thống”, dẫn tới tâm lý tò mò, muốn thử trải nghiệm. Điều này cho thấy công tác tuyên truyền, giáo dục phòng chống thuốc lá điện tử trong nhà trường vẫn còn chưa đáp ứng yêu cầu thực tế.

Đối với trường THCS Trung Vương, học sinh nhìn chung chăm ngoan và có ý thức học tập tốt, song không nằm ngoài tác động của xu thế xã hội. Qua trao đổi với đồng nghiệp, tổng phụ trách Đội và phụ huynh, tôi nhận thấy vẫn tồn tại một nhóm nhỏ học sinh tò mò về vape hoặc bị ảnh hưởng bởi nội dung trên mạng xã hội. Một vài sự việc ở các trường bạn trong khu vực liên quan đến việc học sinh sử dụng thuốc lá điện tử cũng khiến phụ huynh lo lắng, đồng thời gióng lên hồi chuông cảnh báo về nguy cơ xâm nhập của sản phẩm độc hại này vào môi trường học đường. Thực tế cho thấy, dù nhà trường đã lồng ghép nội dung tuyên truyền qua môn Giáo dục công dân, Hoạt động trải nghiệm và sinh hoạt lớp, nhưng chưa có một hoạt động ngoại khóa quy mô lớn, mang tính trải nghiệm sâu, tạo ấn tượng mạnh đối với học sinh. Điều này khiến hiệu quả giáo dục chưa thật sự bền vững và chưa tác động mạnh đến nhận thức – thái độ – hành vi của các em.

Trường THCS Trung Vương hiện có nhiều thuận lợi để triển khai một chuyên đề ngoại khóa thiết thực: sự quan tâm của Ban giám hiệu, đội ngũ giáo viên trẻ, năng động, sự phối hợp tích cực của phụ huynh và điều kiện cơ sở vật chất đáp ứng tốt cho các hoạt động sân khấu hóa, thảo luận nhóm, xem video minh họa. Tuy nhiên, nhà trường cũng đối diện với không ít khó khăn như sự lan truyền nhanh của thông tin sai lệch về vape trên mạng xã hội, tâm lý “muốn thử cho biết” ở một số học sinh, và sự thiếu hụt các tài liệu truyền thông chuyên sâu dành cho lứa tuổi THCS. Những yếu tố này đòi hỏi giáo viên phải có phương pháp tiếp cận sáng tạo, sinh động, sử dụng hình ảnh trực quan, tình huống thực tế để thu hút học sinh và giúp các em nhận thức rõ tác hại của thuốc lá điện tử.

Từ thực trạng trên có thể khẳng định rằng việc tổ chức một chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử tại trường THCS Trung Vương

là yêu cầu cấp thiết, phù hợp với nguyện vọng của phụ huynh, mong muốn của học sinh và định hướng giáo dục của nhà trường. Hoạt động này không chỉ giúp nâng cao hiểu biết mà còn góp phần xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh, hướng tới mục tiêu phát triển toàn diện cho học sinh trong giai đoạn hiện nay. Vì vậy, tôi chọn đề tài **“Tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh trường Trung học cơ sở Trưng Vương”** với mong muốn đóng góp một phần nhỏ vào việc xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh, vì sự phát triển toàn diện của học sinh.

II. Tính cấp thiết của đề tài

1. Sự cần thiết của việc thực hiện sáng kiến

Trong những năm gần đây, tình trạng học sinh sử dụng thuốc lá điện tử đang có xu hướng gia tăng và ngày càng trẻ hóa, trở thành một vấn đề đáng lo ngại trong môi trường học đường. Theo Báo cáo toàn cầu về thuốc lá năm 2023 của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và thống kê của Bộ Y tế Việt Nam, việc sử dụng thuốc lá điện tử ở thanh thiếu niên khoảng từ năm 2020 - 2024 gia tăng đáng báo động. Kết quả khảo sát năm 2023 của Bộ Y tế phối hợp với WHO cho thấy: 8,2% học sinh từ 13–17 tuổi ở Việt Nam đã từng sử dụng thuốc lá điện tử. Trong đó 3,5% học sinh sử dụng thường xuyên. Theo thống kê từ các bệnh viện lớn như Bệnh viện Bạch Mai, Bệnh viện Nhi Trung Ương (Hà Nội), từ năm 2022 đến 2024 đã ghi nhận: Hơn 1.200 ca nhập viện liên quan đến ngộ độc nicotine, phần lớn là học sinh trung học sử dụng thuốc lá điện tử không rõ nguồn gốc. Hơn 60% ca nhập viện có biểu hiện suy hô hấp, rối loạn tâm thần, loạn nhịp tim. Một số mẫu thuốc lá điện tử bị thu giữ chứa ma túy tổng hợp như cần sa, ketamine, chất hương thần...Sau khi Quốc hội Việt Nam ban hành lệnh cấm đối với thuốc lá điện tử vào tháng 1 năm 2025, việc sử dụng sản phẩm này trong giới thanh niên đã có xu hướng giảm. Tuy nhiên, vẫn tồn tại tình trạng mua bán và sử dụng thuốc lá điện tử trong các nhóm kín trên mạng xã hội, gây khó khăn cho công tác quản lý và kiểm soát. Điều này cho thấy, mặc dù lệnh cấm đã có tác động tích cực đến việc giảm sử dụng thuốc lá điện tử trong thanh thiếu niên, nhưng vẫn cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng và cộng đồng để ngăn chặn triệt để việc mua bán và sử dụng sản phẩm này. Mặt khác, việc tăng cường công tác truyền thông, giáo dục để đối tượng thanh thiếu niên tự nhận thức được tác hại khủng khiếp của thuốc lá điện tử và có những hành động phù hợp để bảo vệ bản thân khỏi tác động tiêu cực của thuốc lá thể hệ mới có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

2. Mục đích của sáng kiến

Tác giả thực hiện nghiên cứu này với mục đích:

- Nâng cao nhận thức cho học sinh về tác hại của thuốc lá điện tử.
- Đề xuất các biện pháp giáo dục học sinh hiệu quả trong công tác phòng chống thuốc lá điện tử.

- Góp phần xây dựng môi trường học đường lành mạnh, an toàn.

3. Phạm vi của sáng kiến

Đề tài nghiên cứu thuộc lĩnh vực giáo dục tập thể áp dụng cho toàn thể học sinh trường THCS Trung Vương.

4. Thời gian và đối tượng nghiên cứu của sáng kiến

- Nghiên cứu được thực hiện trong năm học 2023 – 2024
- Đối tượng là học sinh trường THCS Trung Vương, xã Quang Minh, thành phố Hà Nội.

5. Phương pháp nghiên cứu

- + Phương pháp đọc sách, tài liệu, tham khảo video trên mạng.
- + Phương pháp điều tra khảo sát
- + Phương pháp quan sát sự phạm
- + Phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu
- + Phương pháp trò chuyện, phỏng vấn

B. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

I. Một số vấn đề về thuốc lá điện tử

1. Khái niệm thuốc lá điện tử

Thuốc lá điện tử (Electronic Cigarette – e-cigarette) là thiết bị hoạt động bằng pin, được thiết kế để mô phỏng việc hút thuốc lá truyền thống. Thiết bị này hoạt động bằng cách làm nóng dung dịch chứa nicotine (hoặc không chứa nicotine), hương liệu và các chất phụ gia khác để tạo ra một dạng hơi nước (aerosol) mà người dùng sẽ hít vào.

Thuốc lá điện tử có nhiều tên gọi khác nhau như vape, shisha điện tử, pod system, pen vape... với hình thức bắt mắt, dễ ngụy trang, khiến nhiều người – đặc biệt là giới trẻ – nhầm tưởng đây là sản phẩm “an toàn” hoặc “thời thượng”.

2. Đặc điểm của thuốc lá điện tử

- Thiết kế đa dạng, nhỏ gọn: Thuốc lá điện tử có hình dạng giống bút, USB, hoặc các vật dụng hàng ngày nên rất dễ giấu giếm trong cặp sách, túi áo học sinh.
- Hương vị phong phú: Thuốc lá điện tử được pha chế với các hương liệu trái cây, kẹo, chocolate... thu hút giới trẻ, đặc biệt là học sinh THCS.
- Không tạo khói như thuốc lá truyền thống: Thay vào đó, thuốc lá điện tử tạo ra hơi nước, khiến người sử dụng và người xung quanh khó phát hiện.
- Phần lớn thuốc lá điện tử có chứa nicotine: Một số loại có chứa hàm lượng nicotine cao hơn cả thuốc lá thông thường, gây nghiện nhanh chóng. Những loại không chứa nicotine vẫn tiềm ẩn nhiều nguy cơ do thành phần hóa học khác.
- Dễ tiếp cận: Học sinh có thể dễ dàng mua thuốc lá điện tử qua mạng xã hội, các cửa hàng nhỏ lẻ hoặc bạn bè, dù luật pháp đã có quy định cấm bán cho người dưới 18 tuổi.

3. Những tác hại của thuốc lá điện tử.

- Theo các chuyên gia y tế, thuốc lá điện tử tuy được quảng bá là "an toàn hơn" thuốc lá truyền thống, nhưng thực chất vẫn chứa nicotine – chất gây nghiện mạnh, cùng hàng chục loại hóa chất độc hại như formaldehyde, acetaldehyde, kim loại nặng (chì, cadmium, niken)... có thể gây viêm phổi, tổn thương tế bào não, rối loạn nhịp tim, ảnh hưởng đến hệ thần kinh và sức khỏe sinh sản. Một nghiên cứu của Đại học Harvard (Mỹ) cho thấy, hơn 60% mẫu thuốc lá điện tử chứa các hạt siêu mịn có thể thâm nhập sâu vào phổi và gây tổn thương vĩnh viễn. năm 2023, Việt Nam ghi nhận 1.224 trường hợp nhập viện do sử dụng thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng, trong đó có 71 trường hợp dưới 18 tuổi

- Không chỉ ảnh hưởng đến sức khỏe cá nhân, việc sử dụng thuốc lá điện tử còn kéo theo nhiều hệ lụy xã hội nghiêm trọng. Ở độ tuổi chưa trưởng thành, học

sinh dễ bị lôi kéo vào các nhóm bạn tiêu cực, dần hình thành thói quen nói dối, vi phạm nội quy, giảm sút kết quả học tập. Về lâu dài, điều này làm phá vỡ các giá trị đạo đức, gia tăng hành vi lệch chuẩn, thậm chí liên quan đến các vấn đề an ninh học đường như bạo lực, vi phạm pháp luật.

- Thuốc lá điện tử không chỉ là hiểm họa sức khỏe mà còn là mối nguy đe dọa đến nền tảng đạo đức và tương lai của giới trẻ. Việc phòng chống không thể chỉ dừng lại ở lời cảnh báo mà cần là một hành động đồng bộ từ gia đình- nhà trường – xã hội, nhằm tạo ra một môi trường lành mạnh, giúp học sinh phát triển toàn diện cả thể chất lẫn nhân cách.

4. Vai trò của nhà trường trong công tác giáo dục phòng chống thuốc lá điện tử.

Nhà trường giữ vai trò trung tâm và quyết định trong công tác giáo dục, phòng ngừa học sinh sử dụng thuốc lá điện tử. Với vị trí là môi trường giáo dục chính thức và có ảnh hưởng sâu rộng đến nhận thức, hành vi của học sinh, nhà trường có thể triển khai hiệu quả nhiều giải pháp đồng bộ và bền vững như tuyên truyền – giáo dục bằng nhiều hình thức khác nhau để nâng cao nhận thức của học sinh về thuốc lá điện tử; Tạo môi trường học đường lành mạnh; Phối hợp với phụ huynh và các lực lượng xã hội; Phát hiện, can thiệp, hỗ trợ học sinh vi phạm quy định về thuốc lá điện tử. Thay vì chỉ xử phạt, nhà trường cần xây dựng quy trình can thiệp tâm lý – giáo dục tích cực, giúp học sinh hiểu rõ hậu quả của việc sử dụng thuốc lá điện tử, từ đó tự nguyện tránh xa nó.

II. Thực trạng của công tác giáo dục học sinh phòng chống thuốc lá điện tử ở trường THCS Trung Vương.

Dù đã có nhiều nỗ lực trong công tác tuyên truyền và giáo dục, song thực tế tại trường THCS Trung Vương hiện nay vẫn còn tồn tại một số hạn chế, cụ thể như:

1. Chưa có chương trình giáo dục chính thống, bài bản về phòng, chống thuốc lá điện tử trong trường học. Nội dung này chưa được đưa vào chương trình học chính khóa một cách rõ ràng, có hệ thống, chủ yếu lồng ghép trong các tiết học GDCD hoặc hoạt động trải nghiệm, chưa tạo được chiều sâu và hiệu quả lâu dài.
2. Đội ngũ giáo viên chưa được tập huấn chuyên sâu về giáo dục phòng, chống thuốc lá điện tử. Phần lớn giáo viên chưa được trang bị kỹ năng, kiến thức chuyên biệt để giáo dục học sinh về tác hại của thuốc lá điện tử cũng như cách tổ chức các hoạt động giáo dục hiệu quả.
3. Một bộ phận phụ huynh và học sinh còn chủ quan, chưa thực sự nắm rõ

mối nguy hiểm từ thuốc lá điện tử. Các lực lượng như y tế học đường, công an địa phương, đoàn thể xã hội chưa thực sự được huy động đồng bộ trong công tác phối hợp tuyên truyền.

4. Nhà trường còn gặp khó khăn trong việc phát hiện, giám sát học sinh sử dụng thuốc lá điện tử. Với hình dạng nhỏ gọn, tinh vi, thuốc lá điện tử dễ bị học sinh mang theo và sử dụng lén lút tại các khu vực vắng. Nhà trường thiếu thiết bị hỗ trợ phát hiện và chưa có quy trình xử lý cụ thể.

Với thực trạng trên, chuyên đề của tôi sẽ góp phần khắc phục những tồn tại hạn chế trong công tác tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử, nhằm nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác giáo dục học sinh, thúc đẩy xây dựng môi trường học đường an toàn, lành mạnh.

III. Tổ chức thực hiện chuyên đề ngoại khóa phòng, chống thuốc lá điện tử cho học sinh THCS.

1. Tác dụng vượt trội của việc thực hiện chuyên đề ngoại khóa.

So với các hình thức tuyên truyền khác, việc tổ chức chuyên đề ngoại khóa có nhiều ưu điểm vượt trội về tính hiệu quả. Cụ thể là:

Một là: Tăng tính trực quan – sinh động, dễ tiếp thu

Khác với các tiết học lý thuyết, chuyên đề ngoại khóa thường sử dụng hình ảnh, clip, tiểu phẩm, trò chơi tương tác, giúp học sinh hiểu sâu, nhớ lâu và dễ dàng liên hệ với thực tế. Tác động này trực diện hơn nhiều so với việc chỉ đọc hay nghe giảng trong lớp.

Hai là: Dễ khơi dậy cảm xúc và thay đổi nhận thức của đối tượng tuyên truyền.

Các câu chuyện thực tế, lời chia sẻ từ bạn bè, chuyên gia, bác sĩ, người từng sử dụng thuốc lá điện tử sẽ tác động mạnh đến tâm lý và cảm xúc học sinh, từ đó tạo nên sự thay đổi nhận thức một cách tự nguyện và sâu sắc.

Ba là: Tạo cơ hội để số đông học được sinh được chủ động tham gia và lan tỏa thông điệp ý nghĩa.

Ngoại khóa giúp học sinh trở thành trung tâm, được thể hiện quan điểm qua vẽ tranh, làm video, đóng kịch, thuyết trình. Khi được tham gia và thể hiện chính mình, học sinh sẽ nhận trách nhiệm cao hơn với thông điệp mà các em truyền đi.

Bốn là: Tăng hiệu quả tuyên truyền đa chiều

Chuyên đề ngoại khóa là dịp để nhà trường kết hợp đồng bộ giữa giáo dục, truyền thông và trải nghiệm. Thông qua các hoạt động trước – trong – sau chuyên đề (treo băng rôn, tin bài, thi tìm hiểu, cam kết hành động...), thông điệp tuyên truyền sẽ lan tỏa mạnh mẽ và rộng khắp toàn trường.

Năm là: Dễ dàng kết nối các lực lượng giáo dục: nhà trường – gia đình – xã hội

Thông qua chuyên đề, nhà trường có thể mời phụ huynh, công an, bác sĩ, đoàn thanh niên cùng tham gia, tạo nên một mạng lưới phối hợp hiệu quả trong việc giáo dục học sinh. Điều này nâng cao tính bền vững và lâu dài của công tác phòng chống.

2. Quy trình thực hiện chuyên đề ngoại khóa.

* **Bước 1.** Xác định mục tiêu của chuyên đề.

* **Bước 2.** Xác định thời gian, địa điểm, quy mô, đối tượng tham gia và xác định hình thức tổ chức

* **Bước 3.** Chuẩn bị.

- Xây dựng nội dung, kịch bản chi tiết

- Cơ sở vật chất: Âm thanh, loa đài, thiết kế market,...

- Phân công giáo viên và học sinh phụ trách từng mảng nội dung

* **Bước 4.** Thực hiện chuyên đề

* **Bước 5.** Rút kinh nghiệm

3. Giới thiệu mô hình chuyên đề ngoại khóa phòng chống thuốc lá điện tử của trường THCS Trưng Vương.

Tên chuyên đề: THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ- NHẬN THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG.

I. Mục tiêu của chuyên đề

* **Về kiến thức:** Giúp học sinh hiểu rõ tác hại của thuốc lá điện tử đối với sức khỏe, học tập và môi trường học đường.

* **Về kỹ năng:** Rèn luyện kỹ năng nhận biết, từ chối cám dỗ và tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử hiệu quả.

* **Về phẩm chất và năng lực:** Hình thành ý thức tự giác bảo vệ bản thân, xây dựng trách nhiệm với cộng đồng và lan tỏa lối sống lành mạnh.

II. Thời gian, địa điểm, quy mô, đối tượng tham gia, hình thức tổ chức.

1. Thời gian tổ chức

Giờ sinh hoạt dưới cờ được gắn với Lễ Chào cờ đầu tuần của nhà trường, d trong tuần 16, ngày 16/12/2024 với thời gian tối đa trong khoảng 90 phút.

2. Địa điểm tổ chức

Khu vực sân trường

3. Quy mô tổ chức

Chuyên đề cấp trường

4. Đối tượng tham gia

+ Học sinh toàn trường.

+ Ban giám hiệu và toàn thể cán bộ giáo viên, nhân viên trong trường.

+ Khách mời: Đại diện 2 đơn vị kết nghĩa (Trường THCS Vạn Yên – Mê Linh cũ và Trường THCS Chu Văn An – Long Biên - Hà Nội); đại diện phụ huynh; đại diện công an xã Đại Thịnh; đại diện công an huyện Mê Linh cũ.

5. Hình thức tổ chức:

Sân khấu hóa (kịch, trình diễn thời trang), kết hợp thi vẽ tranh tuyên truyền và tương tác với học sinh toàn trường bằng hệ thống câu hỏi trắc nghiệm, câu hỏi tình huống cùng những chia sẻ của chuyên gia (Đại diện công an huyện Mê Linh cũ).

III. Công tác chuẩn bị

1. Chuyển giao nhiệm vụ học tập cho học sinh

- Giao nhiệm vụ cho cá nhân và các tập thể lớp

+ Cá nhân: Tìm hiểu thông tin về thuốc lá điện tử, quy định của pháp luật về phòng chống tác hại của thuốc lá, vẽ tranh với chủ đề tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử

+ Tập thể: Mỗi lớp (từ khối 6 đến khối 9) chọn 1 bức tranh xuất sắc nhất của học sinh lớp mình với chủ đề tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử để dự thi cấp trường; khối 7 và khối 8 mỗi lớp thiết kế 2 sản phẩm thời trang tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử để trình diễn trong chuyên đề.

2. Chuẩn bị của giáo viên phụ trách chuyên đề

- Hình thành ý tưởng chuyên đề, báo cáo Ban giám hiệu, tổ- nhóm chuyên môn.

- Xây dựng nội dung kịch bản cho chuyên đề.

- Chuẩn bị hệ thống câu hỏi về thuốc lá điện tử.

- Duyệt nội dung chuyên đề với tổ chuyên môn; Ban giám hiệu.

- Phối hợp với tổ, nhóm chuyên môn và các bộ phận có liên quan để cùng thực hiện.

3. Chuẩn bị các phương tiện thực hiện

- Phong nền in tên chuyên đề.

- Âm thanh, loa đài.

- Phần thưởng cho khán giả.

IV. Nội dung và tiến trình thực hiện

1. Phần Mở đầu

- Văn nghệ chào mừng

- Tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu: Đại diện nhà trường hoặc tổ KHXH

Đại diện tổ KHXH tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu

2. Phần Nội dung:

2.1/Nhận thức

*** Hoạt động 1: Giáo viên và học sinh diễn tiểu phẩm “Si”**

Tóm tắt: Si là một học sinh khá lớp 9 ở một trường THCS. Si quen biết, chơi thân và cũng thầm quý mến người bạn nữ tên Như Mộng, học lớp 8 ở một trường chất lượng cao gần đó. Si rất muốn rủ Như Mộng đi Hà Nội tham dự một sự kiện âm nhạc lớn nhân dịp đó bày tỏ tình cảm với Như Mộng nhưng lại không có tiền. Cậu buồn bã và bối rối vì chưa tìm được cách giải quyết. Đúng lúc ấy, Tới - một thanh niên nhà gần trường xuất hiện, giới thiệu cho Si làm quen với thuốc lá điện tử (TLĐT) và cách kiếm tiền nhanh chóng từ TLĐT. Si, từ chỗ biết ơn Tới, dần dần nghiện TLĐT, lệ thuộc vào Tới, trốn học theo Tới kiếm tiền bằng việc đi lôi kéo những bạn học khác.

Cô giáo chủ nhiệm thấy những biểu hiện bất thường của Si, mời bố Si tới trao đổi. Si không nhận lỗi. Đang nói chuyện thì Si bỗng lên cơn co giật, phải vào bệnh viện cấp cứu.

Bố, cô giáo, Như Mộng và các bạn vào thăm Si, mừng Si xuất viện, bác sĩ nói cho mọi người biết bệnh tình của Si, tác hại của thuốc lá điện tử... đồng thời, cô cũng thông báo Tới đã bị bắt vì quảng bá, tiêu thụ những sản phẩm hóa chất không rõ nguồn gốc. Si nhận ra lỗi của mình, cậu hứa với bố, với cô giáo và bạn mình sẽ chủ động bỏ thuốc lá điện tử; cậu cùng đi xem biểu diễn văn nghệ và tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử của trường chất lượng cao.

Cảnh 1: (Sân khấu, Si và Như Mộng vừa đi vừa nói chuyện, gặp sạp hàng bán thú bông).

Như Mộng chạy trước, đến bên sạp hàng. Si đứng lại nhìn theo.

Như Mộng: Ôi, thú bông đẹp quá, cưng xiu! (Cầm lên cưng nựng)

Không biết cô bán hàng đi đâu nhỉ? (Tiếp tục cầm từng con thú bông lên ngắm)

nghĩa)

Si: Ôi, nữ thần của tôi! Cute và đáng yêu thế chứ! Đằng ấy làm trái tim tôi rung rinh mất rồi.

Như Mộng (Quay lại, nhìn Si): Cậu đang lảm bảm gì thế?

Si (Giật mình, nói thản nhiên): Không. Tôi có nói gì đâu.

Như Mộng (Tiến lại gần Si): Này. Sắp tới ở Ocenpark Hưng Yên có chương trình Concert “Anh trai vượt ngàn chông gai” hội tụ toàn nam thần đình đám, cool ngầu luôn. Này nhé, Soobin Hoàng Sơn này, BB Trần này, ST Sơn Thạch này, Thiên Minh, Kay Trần nữa này... Ôi, các anh đẹp trai ơi...

Si (Bĩu môi): Úi dào... Vé chứ gì? Tôi kiếm dễ ợt; mà nói thật, những ông cậu vừa kể đẹp trai thế nào bằng tôi. Tôi chỉ cần lên đồ phát, ới em theo. (Dựng lại cổ áo, vuốt tóc, vênh mặt)

Như Mộng: Thôi đi ông ạ. Tỉnh lại đi. Ông mắc bệnh tự luyện à? Với lại, ông mà kiếm được vé đi xem concert thì tôi tình nguyện xin...đỗ ông vô điều kiện nhé!

(Trống trường vang lên) Như Mộng (vừa chạy vừa nói): Chết, trống rồi. Thôi, tôi vào trường đây. Cậu cũng về trường cậu đi nhé!

Si (Đi tiếp, mặt cúi xuống, lảm nhảm một mình): Mình phải nghĩ cách kiếm tiền mua vé cho Như Mộng mới được.

Tới huyết sáo đi xe đạp ngang qua, nhòm nhòm.... rồi quay lại.

Tới: Này, này. Thăng Si phải không? (Si ngẩng đầu lên)

Si: Vâng. Anh gọi em à? Mà sao anh biết em?

Tới: (vẫn ngồi trên xe đạp) Chẳng gọi chú thì gọi ai? Anh là Tôi, Cù Văn Tôi, nhà gần cổng trường chú mà? Sao hôm nay chú em đi một mình buồn thế? Thua game? Bò đá? Hay bò đá?

Si: Anh cứ “khịa” em. Em đang phải nghĩ nát óc, phát rầu ra đây.

Tới: Sao, có chuyện gì nói anh nghe coi. Biết đâu anh giúp được.

Si: Anh nói thật chứ? Thế anh cho em mượn ít tiền đi.

Tới: Ồ? Cái thằng này nói ngon nhỉ. Mới quen nhau sơ sơ đã hỏi mượn tiền. Mà cứ làm như tiền là lá sung, lá súng ấy nhờ. Mà mày mượn tiền làm gì?

Si: Cờ - rớt em thích mê đang học ở trường này. Cậu ấy thích đi xem concert “Những anh trai vượt ngàn chông gai”. Em sĩ diện khoe sẽ kiếm được vé mà giờ chả có tiền. Giờ mà k có vé có mà ê mặt. Em đang lo đây.

Tới: (phì cười): Mà mày thích bé nào đấy?

Si: Như Mộng anh ạ. Anh thấy xinh hết nước chấm không?

Tới: Bố ông lời con. Khôn mắt thế chứ. Nhưng muốn cura được em, mày

phải ngẫu, ga lăng, sành điệu. (Tới xuống xe, dựng chân chống). May mà hôm nay chú em gặp anh nhá. Đây, tao bảo (lục trong túi đeo bên sườn). Tao để cho cái này mà sai. Đảm bảo chuẩn thời thượng, đẳng cấp, ngẫu như Tiktoker triệu view, gái cứ phải nói là đồ ầm ầm.

Si: (cầm con giống xinh xinh Tới đưa) cái gì thế anh? Trông như thuốc lá điện tử ấy nhỉ?

Tới: Gì mà thuốc lá điện tử? Đây là thiết bị nung nóng hương liệu, đây nhé, bật cái nút này... (đưa vào miệng, phả khói vào mặt Si) đấy, thơm không? Hương Sô cô la nhé. Cái này dùng khi nào buồn buồn thì quên sầu luôn, bọn xung quanh lác hết cả mắt.

Si: Em thấy bảo cái này độc hại, với lại cái này thì liên quan gì tới chuyện của em?

Tới: Dốt! Cái này là TLĐT thật nhưng mà là phiên bản xanh, công nghệ cao, toàn hương liệu thơm tho, đủ loại: Xoài, dâu, Sô cô la, bạc hà, hương lavender, oải hương....chống hôi mồm...độc gì mà độc? Mà không liên qua tới chuyện của mày á? Liên quan chứ sao không? Mày rủ đưa nào mua cho anh 10 cái là đủ tiền mua vé rủ Như Mộng xinh đẹp đi chơi luôn.

Si: (cười rạng rỡ) Thật hả anh?

Tới: Lại chả thật, mà anh thấy mày “lúa” lắm. Cái gì cũng “ơ, ơ...”, “thế hả, thật hả?”. Thanh niên thì phải thật ấn tượng, thật ngẫu, nhả khói thơm chữ O, nói chuyện với bạn gái phải hay ho....(ho: À ....pú). Đây, thử đi.

Si: (hút thử, chu mồm nhả khói). Anh ơi, nhả chữ O thế nào anh.

Tới: đây, chu mồm thế này.. rồi ...(ho: À ...pú..ú)

Si: (bất chước). rồi ngưng ngưng. Anh ơi, “À ...pú” là gì ạ?

Tới: (đỏ mặt), cái thằng. Đây là tao ho, TAO BỊ HO hiểu chưa? Tao đã bảo “nói chuyện phải HAY HO mà lị.

Si: À...pú...! Anh ơi. Em “à ..pú” được rồi. Cảm ơn anh, em lấy hai cái này nhé.

Tới: Mỗi cái 500K. Thôi, chõ anh em, tao bớt cho mỗi cái 50K. Tổng 900. Xin cái gì mà “xin nhá”?

Si: Ồ, em tưởng...? (đưa trả Tới) Em làm gì có tiền?

Tới: (vẻ mặt nghĩ ngợi). Thôi, mày cứ cầm đi vậy, anh cho mua chịu nhưng mày phải nhớ giới thiệu cho bạn bè. Mỗi cái này bán được anh cho mày 50K, bán mỗi lọ hương liệu giá 700K, tao bỏ mày hẳn 200K. Chả mấy mà mày có tiền trả anh và đi concert.

Si: (vui mừng chạy đi) Vâng, em cảm ơn anh ạ.

Tói: (Nhìn theo, lắc đầu, đưa thuốc lên miệng, rồi ngửa đầu nhìn trời nhà khói chữ O, rồi ho...) À ....pú! => Đi vào.

Cảnh 2:

Tói đi ra, xem điện thoại rồi lắc đầu: Cái thằng, lâu thế không biết!

Si: (chạy ra, cầm máy tờ 500K vẫy vẫy). Anh ơi, em bán được hơn 20 chiếc rồi, đủ tiền đi xem “anh trai...” rồi. Tiền đây anh.

Tói: Chú mày thế mà khá! Thanh niên nó phải thế chứ.

Si: (gãi gãi cổ) Anh còn loại hương liệu X kia không? Loại đắt nhất ấy? Để em mấy lọ?

Tói: (sặc) À....pú..ú! Mày lấy gì nhiều vậy?

Si: Em hút thấy mình hợp loại này anh ạ. Dùng cực thích luôn, rất thơm. Em tích mấy lọ để Noel đi chơi cho nó ấm, và trông cho nó....“sương khói”.

Tói: Loại này phải đặt tiền trước.

Si: Đây anh. (đưa tiền) (ho: À...pú)

Tói: OK. Mai vẫn chỗ này nhé. (cười)... mày giống anh rồi đấy. À ....pú.

Si: Vâng anh.

(Hai đứa đi vào)

Cảnh 3:

Bố Si đi ra, đứng chờ một lát rồi ngồi vào ghế

Cô giáo đi ra: Chào bác, bác là phụ huynh em Lại Hoàn Si đúng không ạ?

Bố Si: Ngây người.

Cô giáo: Kia bác? Bác là....

Bố Si: vâng, cô bảo gì tôi ạ?

Cô giáo: Tôi hỏi: “bác là phụ huynh em Lại Hoàn Si đúng không ạ?”

Bố Si: Vâng, vâng, vâng. Bố Si, bố Si. (lảm bảm: cô giáo xinh quá!)

Cô giáo: Thế này bác ạ, hôm nay tôi mời bác đến trường vì có việc liên quan đến em Si. Cháu đọt này hay nghỉ học không phép, và trên lớp có biểu hiện mỗi mệ, rồi ngủ gật, nói năng không kiểm soát, người lại gầy rộc hẳn đi. ... Bác này (huơ huơ tay trước mặt) bác có nghe thấy tôi nói gì không đấy?

Bố Si: Vâng vâng vâng, xinh ạ.

Cô giáo: Tôi nói em Si ạ.

Bố Si: Thằng Si nhà tôi nó làm sao hả cô?

Cô giáo: em Si hay trốn học, trên lớp ngủ gật, người xanh xao, gầy rộc đi. Bác có biết không?

Bố Si: Thôi chết. Ngày nào nó cũng đi học mà cô? Đọt này tôi thấy nó có tiền, nó còn bảo đạt danh hiệu gì đó nên nhà trường thưởng mà?

Cô giáo: Không phải vậy đâu bác, bạn ấy có biểu hiện vui buồn thất thường, hay nghỉ học không xin phép và học sút hẳn đi. Hôm trước bạn ấy còn tham gia tụ tập hút thuốc lá điện tử đấy bác ạ.

Bố Si: Chết thật. Cô gọi nó xuống đây cho tôi, tôi cho nó một trận.

Cô giáo: Bác cứ bình tĩnh. Em đã cho mời cháu xuống đây rồi ạ, ta cùng tìm hiểu rồi cùng giúp đỡ cháu. À, cháu nó xuống đây rồi.

(Si len lét bước vào)

Si: Em chào cô ạ. Con chào bố.

Bố Si: Con đi học thế nào mà để nhà trường phải mời bố đến đây thế? Đâu? Thuốc lá điện tử đâu đưa đây bố xem.

Si: Con vứt đi rồi.

Cô giáo: Cô nắm bắt được thông tin là mấy bạn lớp B có hút thuốc lá điện tử, các bạn ấy nói mua từ chỗ em. Em nên trung thực, nói thật ra để nhà trường và gia đình phối hợp cùng giúp đỡ em, vì hút thuốc lá điện tử có hại sức khoẻ, vi phạm nội quy nhà trường. Em lại còn mua bán thứ này nữa chứ. Nguy hiểm quá

Si: Em có bán gì đâu? Mà cái này chỉ là hương liệu thôi cô. Không độc hại như thuốc lá thường đâu ạ.

Bố Si: (Nổi cáu) Con còn cãi à? (Đang hùng hổ thì thấy vẻ mặt nhăn nhó của Si). Con ...con sao thế?

Cô giáo: Cháu nó bị sao ấy anh ạ. (đến gần đỡ Si), em sao thế?

Si: Em chóng mặt quá. (được đưa đến ghế dài, vừa nằm xuống thì co giật)

Cô giáo: Anh mau đưa cháu xuống phòng y tế rồi gọi cấp cứu đi ạ.

(Hai người dìu Si ra khỏi phòng, tiếng còi xe cấp cứu vang lên)

Cảnh 4:

(Si nằm trên giường bệnh, được bác sĩ đẩy ra sân khấu)

Si: Bác sĩ ơi, hôm nay là ngày bao nhiêu rồi ạ?

Bác sĩ: Hôm nay là 20 tháng 12 rồi. Cháu nằm viện được 1 tuần rồi đấy.

Si: Thôi chết, muộn mất rồi, hết cơ hội rồi. Cháu định mời bạn cháu đi xem concert ca nhạc mà qua ngày mất rồi, sao cháu phải nằm viện lâu thế ạ?

Bác sĩ: Cháu không biết mình bị gì à? Cháu bị nhiễm độc methaphetamin, suy đa tạng đấy. May mà cấp cứu kịp, nếu không.....

(Cô giáo, bố Si và các bạn đến thăm)

Bố Si: Chào bác sĩ ạ. Hôm nay cháu nó thế nào rồi ạ?

Bác sĩ: Con đang phục hồi tốt anh ạ, hai ngày nữa có thể ra viện được rồi. Mà này cháu, cô muốn hỏi, sao còn trẻ mà đã dính vào ma túy đá thế?

Tất cả ò lên: Ma túy đá???

Si: Cháu không hiểu. Sao lại là ma túy đá? Cháu hút hương liệu nung nóng thôi mà?

Bác sĩ: Thuốc lá điện tử chứa thành phần chính Nicotine có khả năng gây nghiện cao, làm gián đoạn sự phát triển của não bộ; Ngoài ra, còn có propylene glycol và nhiều loại hương liệu khác. Đây đều là những hoá chất độc hại, có thể gây ảo giác, tê liệt thần kinh, suy tim, suy gan, suy thận và teo não đấy. Hiện nay, nhiều kẻ bất lương còn trộn các loại ma túy khác nhau vào hương liệu dùng cho thuốc lá điện tử, bánh kẹo, nước ngọt không rõ nguồn gốc nữa.

Bố Si: Chết chữa, nguy hiểm quá! Nghe thấy chưa con?

Bác sĩ: Nhân tiện, cô cũng nói luôn để các cháu biết, anh bạn Tới của cháu hôm qua đã bị công an bắt vì buôn bán, vận chuyển hương liệu có thành phần ma túy đấy. Cháu cứ liệu.

Si: Thôi chết, cháu đâu có biết. Để hôm nào ra viện cháu đem nộp hết cho công an.

(quay sang Như Mộng)

Tớ xin lỗi vì không kịp đưa đảng ấy đi xem concert được.

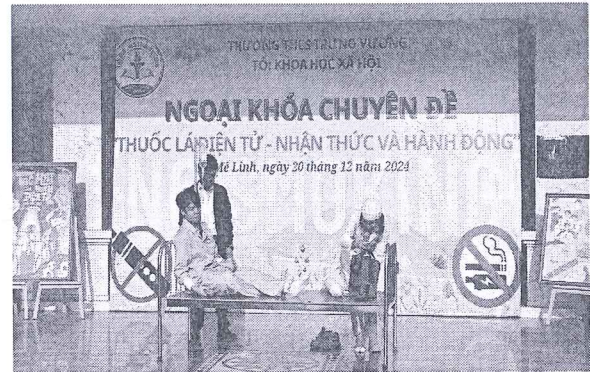
Bố Si (Luồm yêu con, tùm tùm): Bố ông con, tỉnh cái là lại...Chỉ được cái giống bố mày thôi.

Như Mộng: Xin lỗi gì cơ chứ. Cậu cứ khỏe lại đi. Chúng mình còn nhiều cơ hội khác. Mà không đi xem concert lần này được thì cậu tới trường tớ xem văn nghệ, xem biểu diễn thời trang phòng chống thuốc lá điện tử nhé

Si (mặt hớn hờ): Thật nhá. Cho tớ đi cùng với cậu nhá!

Cô giáo: Đấy, các em ạ. Chỉ vì một chút hiếu kỳ của tuổi trẻ, non nớt trong hiểu biết mà bạn Si đã suýt đánh mất tương lai của chính mình, cũng suýt gây tai họa cho những người bạn xung quanh. Các em biết không, từ năm 2025, việc buôn bán, tàng trữ, vận chuyển và sử dụng thuốc lá điện tử sẽ bị coi là vi phạm pháp luật Việt Nam nữa đấy. Các em hãy cùng cô tích cực tham gia tuyên truyền, phòng chống thuốc lá điện tử nhé.

(DIỄN VIÊN CÚI CHÀO, KẾT THÚC TIỂU PHẨM)

Một số hình ảnh về tiểu phẩm của thầy và trò

* Hoạt động 2: Câu hỏi giao lưu, tương tác với khán giả.

Câu 1: Theo các em, vì sao các bạn trẻ lại bị hấp dẫn bởi thuốc lá điện tử?

(thơm, ngào, sành điệu, phong cách, chất, tò mò, hút cho vui, như 1 cách để cai nghiện thuốc lá truyền thống, không nghĩ là nguy hiểm)

Câu 2: Thành phần chính trong dung dịch của thuốc lá điện tử là gì?

- A. Vitamin và khoáng chất
- B. Nicotine, propylene glycol và hương liệu
- C. Nước tinh khiết và cồn
- D. Chất béo và protein

Câu 3: Nicotine trong thuốc lá điện tử có ảnh hưởng gì đến não bộ của thanh thiếu niên?

- A. Tăng cường khả năng tập trung
- B. Phát triển các kỹ năng xã hội
- C. Làm gián đoạn sự phát triển của não bộ
- D. Không có ảnh hưởng đáng kể

Câu 4: Sử dụng thuốc lá điện tử trong thời gian dài có thể dẫn đến các bệnh nào sau đây?

- A. Tim mạch và ung thư

- B. Loãng xương và viêm khớp
- C. Suy giảm thị lực
- D. Viêm ruột mãn tính

MC: Vậy thì thuốc lá điện tử có vô hại như nhiều người vẫn nghĩ không? Câu trả lời chắc chắn là “không” đúng không nào?

- Về sức khỏe, thuốc lá điện tử ảnh hưởng đến tim, phổi và não của người sử dụng. Nếu sử dụng trong 1 thời gian dài nó có thể gây ung thư phổi, mũi, thực quản, gan, tụy, cổ tử cung; Làm giảm việc cung cấp oxy tới tim, dẫn đến tăng nguy cơ gây huyết khối, đột quy...

- Về mặt xã hội, thuốc lá điện tử góp phần tạo nên một thế hệ nghiện mới, vì trong thuốc lá điện tử có chứa những chất gây nghiện cực mạnh. Một trong số đó chính là Nicotine.

Chính vì những ảnh hưởng tiêu cực của thuốc lá điện tử tới sức khỏe cộng đồng, tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV, Ngày 30/11/2024, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết số 173, trong đó có đề cập đến việc cấm thuốc lá điện tử.

Câu 5: Ở Việt Nam, lệnh cấm đối với thuốc lá điện tử có hiệu lực từ khi nào?

Đáp án: Năm 2025

Câu 6: Theo quy định mới của Việt Nam, hành vi nào dưới đây liên quan đến thuốc lá điện tử sẽ bị cấm từ năm 2025?

- A. Sản xuất và nhập khẩu.
- B. Quảng cáo và mua bán.
- C. Sử dụng và tàng trữ.
- D. Tất cả các hành vi trên.

Câu 7: Tình huống:

Nếu bạn em rủ em thử thuốc lá điện tử. Bản thân em không muốn, nhưng những bạn xung quanh không ngừng buông lời khích bác. Em sẽ xử sự như thế nào trong tình huống này?

Câu 8: Có ý kiến cho rằng: Bạn Si chỉ vi phạm kỉ luật của nhà trường và chưa vi phạm pháp luật. Vì ở nước ta, lệnh cấm đối với thuốc lá điện tử đến năm 2025 mới có hiệu lực. Em có tán thành ý kiến trên không? Vì sao?

Không tán thành. Vì:

Điều 259 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) quy định nghiêm cấm các hành vi tàng trữ, vận chuyển, buôn bán chất ma túy hoặc các chất tương tự.

Ngoài ra, theo Luật Bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em, việc người dưới

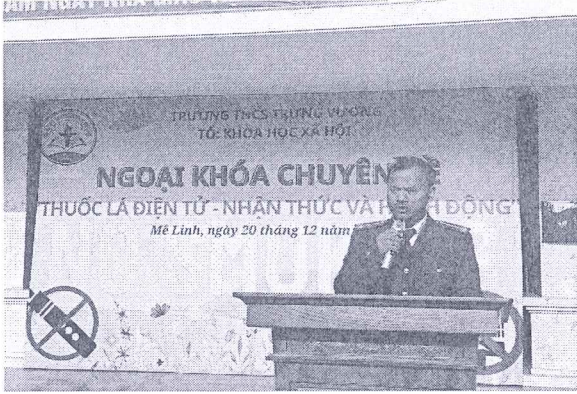
18 tuổi tham gia bán hoặc sử dụng các sản phẩm có hại cho sức khỏe cũng là hành vi vi phạm.

Những hình ảnh tương tác giữa thầy và trò

- Chia sẻ tình huống thực tế, câu chuyện từ người thật, việc thật

Trên địa bàn huyện Mê Linh đã có một số trường hợp học sinh đã bị xử lý kỉ luật do sử dụng thuốc lá điện tử. Học sinh THCS Trung Vương cũng phát hiện một số trường hợp khả nghi sử dụng thuốc lá điện tử. Tuy nhiên, không phải học sinh nào cũng sẵn sàng chia sẻ câu chuyện của mình, nhất là những câu chuyện liên quan đến việc làm chưa đúng đắn. Vì vậy, trong chuyên đề này, trường THCS Trung Vương đã mời đại diện công an huyện Mê Linh là Đại úy Trần Đình Tốt chia sẻ một số câu chuyện liên quan đến thuốc lá điện tử của học sinh trên địa bàn huyện Mê Linh để học sinh tự rút ra bài học.

Công an huyện Mê Linh – Đại úy Trần Đình Tốt chia sẻ

Học sinh rút ra bài học

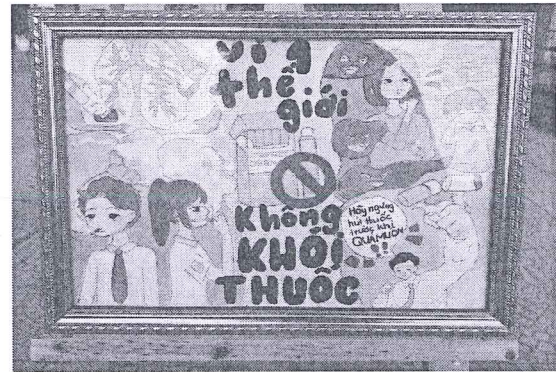
2.2/ Hành động

a/ Vẽ tranh tuyên truyền.

- Các bức tranh được đóng khung, chắm trước 2 ngày và trưng bày vào ngày tổ chức chuyên đề.

- **MC:** Giới thiệu khái quát về các bức tranh

Các bức tranh là sản phẩm dự thi của 19 lớp hưởng ứng chuyên đề **THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ - NHẬN THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG**, có nội dung tuyên truyền về tác hại của thuốc lá điện tử. Giới thiệu những bức tranh đẹp nhất, ấn tượng và có hiệu quả tuyên truyền cao nhất. Sau đó mời tác giả của 2 bức tranh xuất sắc nhất lên thuyết trình về thông điệp mà bức tranh muốn gửi tới khán giả.

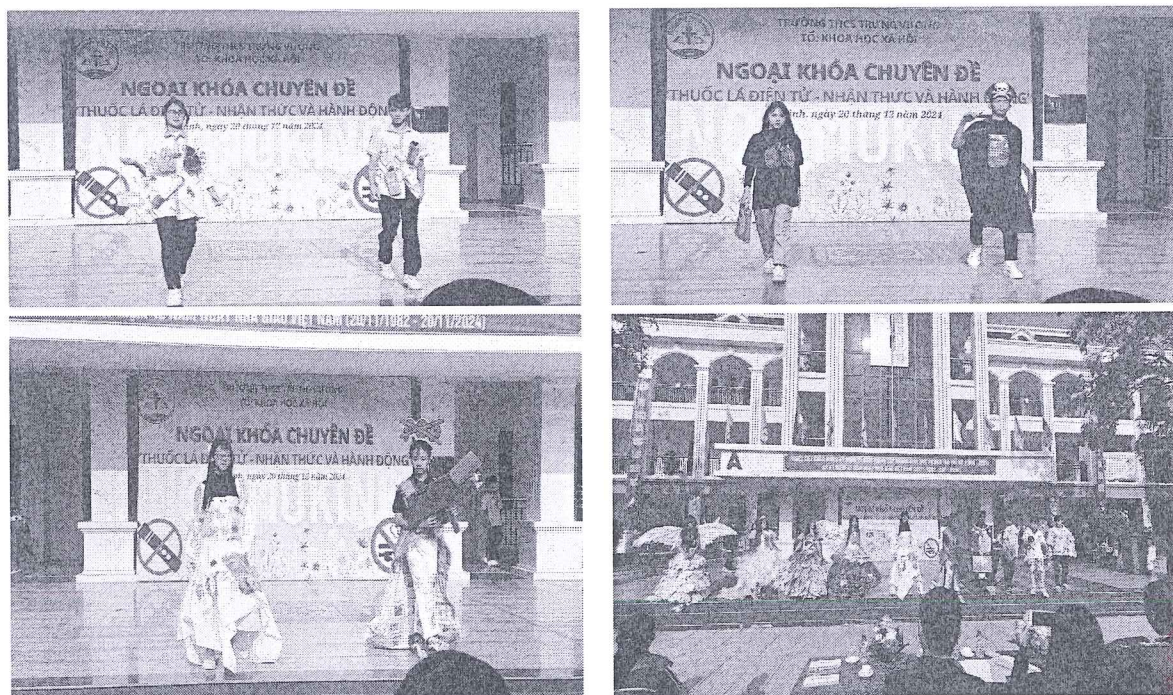

Triển lãm tranh tuyên truyền do học sinh vẽ

b/ Trình diễn thời trang tuyên truyền.

MC: Giới thiệu về Bộ sưu tập thời trang đặc biệt của khối 7 và khối 8 ứng dụng Steam sẽ xuất hiện trên sân khấu của trường THCS Trưng Vương cùng hưởng ứng chuyên đề THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ - NHẬN THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG (chất liệu tái chế có các hình ảnh và chữ gửi thông điệp phòng chống thuốc lá điện tử)

-> Lần lượt 18 bộ trang phục biểu diễn trên nền nhạc sôi động tuyên truyền về hậu quả khủng khiếp mà thuốc lá điện tử để lại. Không chỉ đơn thuần là trình diễn thời trang. Đây còn là lời kêu gọi tất cả mọi người: Hãy chung tay xây dựng một xã hội lành mạnh, không có khói thuốc, đặc biệt là thuốc lá điện tử. Hãy trở thành những công dân có trách nhiệm với sức khỏe của bản thân và cộng đồng.

Học sinh trình diễn thời trang tuyên truyền

Kết thúc:

MC: Gửi thông điệp của chuyên đề trên nền nhạc của bài hát: *Sống như những đóa hoa* (Tác giả: Quang Thắng); phát động cam kết "Nói không với thuốc lá điện tử"; Tuyên bố kết thúc và mời đại biểu chụp ảnh lưu niệm.

IV. Đánh giá, rút kinh nghiệm

- Thu thập ý kiến phản hồi từ học sinh, giáo viên.
- Lập báo cáo tổng kết chuyên đề: hiệu quả, khó khăn, đề xuất cải tiến.
- Lưu tư liệu, hình ảnh cho công tác tuyên truyền lâu dài.

* Kết quả thực hiện chuyên đề

- Tỷ lệ học sinh biết rõ tác hại của thuốc lá điện tử tăng rõ rệt.
- Học sinh có thái độ tích cực, chủ động trong việc tuyên truyền, phòng tránh.
- Môi trường học tập trở nên lành mạnh hơn.
- Công tác tuyên truyền nhận được phản hồi tích cực từ phụ huynh, đại diện công an huyện Mê Linh và các đơn vị kết nghĩa của nhà trường

Nội dung khảo sát/đánh giá	Trước tuyên truyền	Sau tuyên truyền
1. Tỷ lệ học sinh biết thuốc lá điện tử gây hại cho sức khỏe	56%	100%
2. Tỷ lệ học sinh có thể nêu được ít nhất 3 tác hại của thuốc lá điện tử	41%	88%
3. Tỷ lệ học sinh từng thử sử dụng thuốc lá điện tử	4,7%	0%
4. Tỷ lệ học sinh có khả năng từ chối khi bị rủ rê sử dụng	63%	90%
5. Tỷ lệ học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động tuyên truyền	52%	95%
6. Tỷ lệ học sinh đánh giá môi trường học đường lành mạnh, an toàn	68%	92%

C. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

I. Hiệu quả do sáng kiến mang lại và phạm vi ảnh hưởng của sáng kiến.

1. Hiệu quả do sáng kiến mang lại

* Đối với học sinh:

Thông qua chuyên đề, học sinh cũng nâng cao ý thức chấp hành các quy định của pháp luật, những quy định của nhà trường một cách tự giác hơn, ý thức được trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng. Các em cũng có cơ hội được bộc lộ và thể hiện những năng lực cá nhân như năng lực giao tiếp, năng lực xử lý tình huống, làm việc nhóm, năng lực sáng tạo,...; thầy cô và cha mẹ cũng có cơ hội để hiểu con em mình hơn. Sau chuyên đề, tỉ lệ học sinh biết rõ tác hại của thuốc lá điện tử tăng rõ rệt. Học sinh có thái độ tích cực, chủ động trong việc tuyên truyền, phòng tránh thuốc lá điện tử. Môi trường học tập ở trường THCS Trung Vương trở nên lành mạnh hơn. Công tác tuyên truyền nhận được phản hồi tích cực từ phụ huynh, đại diện công an huyện Mê Linh cũ và các đơn vị kết nghĩa của nhà trường

Nội dung khảo sát/đánh giá	Trước tuyên truyền	Sau tuyên truyền
1. Tỷ lệ học sinh biết thuốc lá điện tử gây hại cho sức khỏe	56%	100%
2. Tỷ lệ học sinh có thể nêu được ít nhất 3 tác hại của thuốc lá điện tử	41%	88%
3. Tỷ lệ học sinh từng thử sử dụng thuốc lá điện tử	4,7%	0%
4. Tỷ lệ học sinh có khả năng từ chối khi bị rủ rê sử dụng	63%	90%
5. Tỷ lệ học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động tuyên truyền	52%	95%
6. Tỷ lệ học sinh đánh giá môi trường học đường lành mạnh, an toàn	68%	92%

* Đối với giáo viên: Giúp giáo viên có thêm những lựa chọn phù hợp về phương pháp cách thức truyền đạt kiến thức của mình tới số đông học sinh một cách hợp lý và đạt hiệu quả cao nhất, góp phần đa dạng hóa các hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục trong nhà trường.

* Hiệu quả về mặt xã hội:

Sáng kiến được áp dụng hiệu quả góp phần đẩy lùi thuốc lá điện tử trong phạm vi trường THCS Trung Vương. Nếu được nhân rộng sẽ góp phần đẩy lùi

việc sử dụng thuốc lá điện tử ở các nhà trường và cơ sở giáo dục khác. Từ đó, giảm thiểu những tác động của thuốc lá điện tử đối với sức khỏe của trẻ em, giảm áp lực đối với ngành y tế, tiết kiệm được chi phí y tế cho các gia đình học sinh, đồng thời tiết kiệm tài chính khi loại trừ được việc bỏ tiền để mua thuốc lá điện tử.

Tác dụng vượt trội của việc tổ chức chuyên đề ngoại khóa là tăng tính trực quan – sinh động, dễ tiếp thu; Dễ khơi dậy cảm xúc và thay đổi nhận thức của đối tượng tuyên truyền; Tạo cơ hội để số đông học được sinh được chủ động tham gia và lan tỏa thông điệp ý nghĩa; Tăng hiệu quả tuyên truyền đa chiều; Dễ dàng kết nối các lực lượng giáo dục: nhà trường – gia đình – xã hội. Thông qua chuyên đề, nhà trường có thể mời phụ huynh, công an, bác sĩ, đoàn thanh niên cùng tham gia, tạo nên một mạng lưới phối hợp hiệu quả trong việc giáo dục học sinh. Điều này nâng cao tính bền vững và lâu dài của công tác tuyên truyền.

Các giải pháp của sáng kiến đưa ra rất phù hợp để áp dụng với điều kiện thực tế của nhà trường và thậm chí có thể áp dụng được ở hầu hết các trường học và cơ sở giáo dục khác, nên khả năng lan tỏa và nhân rộng của sáng kiến là khá cao, góp phần vào việc thúc đẩy và nâng cao chất lượng hiệu quả công tác giáo dục, giúp giáo viên chủ động và linh hoạt hơn trong các hoạt động giáo dục, tùy theo điều kiện và tình hình thực tế xã hội.

2. Đánh giá phạm vi ảnh hưởng của sáng kiến

- Sáng kiến có phạm vi áp dụng rộng rãi, có thể áp dụng ở nhiều trường, nhiều môn học. Và trong phạm vi một trường ở cấp THCS thì có thể tổ chức trong phạm vi toàn trường mà không bị giới hạn về lứa tuổi.

- Do phạm vi áp dụng rộng, nên ảnh hưởng và hiệu quả của sáng kiến do đó cũng được nâng cao và có tính lan tỏa.

II. Kết luận

Chuyên đề ngoại khóa về phòng, chống thuốc lá điện tử đã nhận được những phản hồi tích cực từ lãnh đạo nhà trường, phụ huynh, học sinh và các đơn vị kết nghĩa của trường THCS Trung Vương. Chuyên đề đã giúp các em có nhận thức đúng đắn về những tác hại vô cùng nguy hiểm của thuốc lá điện tử, trang bị cho các em kỹ năng từ chối khi bị dụ dỗ, lôi kéo sử dụng chất kích thích nói chung, thuốc lá điện tử nói riêng. Từ đó, các em có kỹ năng tự bảo vệ bản thân trước những tác động tiêu cực của những yếu tố thiếu lành mạnh trong xã hội.

Thông qua chuyên đề, học sinh cũng nâng cao ý thức chấp hành các quy định của pháp luật, những quy định của nhà trường một cách tự giác hơn, ý thức được trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng. Các em cũng có cơ hội

được bộc lộ và thể hiện những năng lực cá nhân như năng lực giao tiếp, năng lực xử lý tình huống, làm việc nhóm, năng lực sáng tạo,...; thầy cô và cha mẹ cũng có cơ hội để hiểu con em mình hơn. Rất nhiều thầy cô và cha mẹ bày tỏ sự ngạc nhiên trước những sáng tạo tuyệt vời của các em được thể hiện qua từng bức tranh, từng bộ trang phục tái chế và vỡ òa trước màn trình diễn thời trang vô cùng ấn tượng và không kém phần chuyên nghiệp của học trò. Và thành công lớn nhất của chuyên đề là người lớn được lắng nghe chính những đứa trẻ bày tỏ thái độ kiên quyết nói không với thuốc lá điện tử và chất kích thích. Sau chuyên đề, nhà trường ghi nhận có hai trường hợp học sinh tự hủy thuốc lá điện tử mình đang sử dụng. Hành động này của học trò khiến chúng tôi tin rằng những nỗ lực của chúng tôi là không hề vô nghĩa, rằng chúng ta cần nỗ lực nhiều hơn nữa vì những thế hệ tương lai và vì một môi trường học đường an toàn và hạnh phúc.

Trên đây là sáng kiến kinh nghiệm của tôi, kính trình Hội đồng xét công nhận phạm vi ảnh hưởng và hiệu quả áp dụng sáng kiến cấp Thành phố xem xét, công nhận./.

Trân trọng cảm ơn!

Quang Minh, ngày 10 tháng 12 năm 2025

Người viết

Phan Thị Thu Quyên

XÁC NHẬN CỦA NHÀ TRƯỜNG

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật Phòng, chống tác hại của thuốc lá năm 2012
2. Các tài liệu tập huấn của Bộ Y tế, Bộ GD&ĐT
3. Các bài báo, chuyên đề về phòng chống thuốc lá điện tử trong học đường
4. Internet.

PHIẾU KHẢO SÁT

Về nhận thức và hành vi của học sinh đối với thuốc lá điện tử
(Phục vụ cho đề tài sáng kiến kinh nghiệm - hoàn toàn bảo mật, không ghi tên)

I. Thông tin chung (Học sinh có thể bỏ trống phần thông tin này)

1. Họ và tên: .....

2. Lớp: .....

II. Nội dung khảo sát

Câu 1: Em đã từng nghe đến thuốc lá điện tử chưa?

- Chưa từng nghe đến
- Đã nghe nhưng không biết rõ
- Biết rõ thuốc lá điện tử là gì

Câu 2: Em biết thuốc lá điện tử thông qua đâu? (Chọn tối đa 2 ý)

- Bạn bè
- Mạng xã hội (TikTok, Facebook, YouTube...)
- Gia đình
- Nhà trường
- Quảng cáo/Internet
- Khác: .....

Câu 3: Theo em, thuốc lá điện tử có gây hại không?

- Không gây hại
- Gây hại ít hơn thuốc lá truyền thống
- Gây hại tương tự hoặc hơn thuốc lá truyền thống
- Không rõ

Câu 4: Em có biết ai từng sử dụng thuốc lá điện tử không?

- Không
- Có, là bạn bè
- Có, là người thân
- Có, là người không quen

Câu 5: Em đã từng thử sử dụng thuốc lá điện tử chưa?

- Chưa bao giờ
- Đã từng thử 1-2 lần cho biết
- Thỉnh thoảng dùng
- Thường xuyên sử dụng

Câu 6: Nếu đã từng sử dụng, lý do em sử dụng là gì? (Chọn tối đa 2 ý)

- Tò mò, muốn thử
- Bạn bè rủ rê

- Thấy “ngầu”
- Nghĩ là không độc hại
- Giúp giảm stress
- Khác: .....

Câu 7: Nếu có người rủ em dùng thuốc lá điện tử, em sẽ phản ứng thế nào?

- Từ chối ngay
- Ngại từ chối, có thể sẽ thử
- Sẽ thử nếu người đó là bạn thân
- Không biết nên làm gì

Câu 8: Em có được nhà trường tuyên truyền về tác hại của thuốc lá điện tử không?

- Rồi, khá thường xuyên
- Có nhưng không thường xuyên
- Chưa bao giờ
- Không nhớ

Câu 9: Em mong muốn nhà trường tổ chức các hoạt động nào để tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử? (Chọn tối đa 2 ý)

- Sinh hoạt chuyên đề
- Hoạt động trải nghiệm, đóng vai
- Cuộc thi vẽ tranh, sáng tác khẩu hiệu
- Tuyên truyền qua loa phát thanh, áp phích
- Giao lưu với chuyên gia
- Khác: .....

Câu 10: Theo em, ai là người có vai trò quan trọng nhất trong việc giúp em tránh xa thuốc lá điện tử?

- Bản thân em
- Cha mẹ
- Giáo viên
- Bạn bè
- Cộng đồng xã hội

PHỤ LỤC MINH CHỨNG
CÁC ĐƠN VỊ ĐÃ THAM GIA ÁP DỤNG SÁNG KIẾN
“TỔ CHỨC CHUYÊN ĐỀ NGOẠI KHÓA
TUYÊN TRUYỀN PHÒNG CHỐNG THUỐC LÁ ĐIỆN TỬ CHO HỌC
SINH TRƯỜNG THCS TRUNG VƯƠNG”

STT	Tên đơn vị đã áp dụng sáng kiến	Địa chỉ đơn vị	Ký xác nhận của đơn vị áp dụng
1	Trường THCS Mê Linh	Xã Mê Linh, thành phố Hà Nội	 HIỆU TRƯỞNG <i>Lê Trung Sơn</i>
2	Trường THCS Kim Hoa	Xã Quang Minh, thành phố Hà Nội	 HIỆU TRƯỞNG <i>Đỗ Xuân Chao</i>
3	Trường THCS Chi Đông	Xã Quang Minh, thành phố Hà Nội	 HIỆU TRƯỞNG <i>Trần Chế Anh</i>

Số: 3394 /QĐ-UBND

Mê Linh, ngày 10 tháng 6 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH

Về việc công nhận hiệu quả áp dụng và phạm vi ảnh hưởng cấp huyện của các sáng kiến ngành Giáo dục và Đào tạo năm học 2024-2025

CHỦ TỊCH ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN MÊ LINH

Căn cứ Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 65/2025/QH15 ngày 19/02/2025;

Căn cứ Nghị định số 13/2012/NĐ-CP ngày 02/3/2012 của Chính phủ ban hành điều lệ sáng kiến; Căn cứ Thông tư số 18/2013/TT-BKHCN ngày 01/8/2013 của Bộ Khoa học và Công nghệ hướng dẫn thi hành một số quy định của Điều lệ sáng kiến;

Căn cứ Quyết định số 16/2023/QĐ-UBND ngày 22/8/2023 của UBND thành phố Hà Nội về việc ban hành quy định xét, công nhận sáng kiến cơ sở, phạm vi ảnh hưởng, hiệu quả áp dụng của sáng kiến, đề tài khoa học trên địa bàn thành phố Hà Nội và xét, tặng Bằng “Sáng kiến Thủ đô”;

Căn cứ Quyết định số 1073/QĐ-HĐSK ngày 15/3/2025 của Hội đồng sáng kiến huyện Mê Linh về việc Ban hành Quy chế hoạt động của Hội đồng Sáng kiến huyện Mê Linh;

Xét tờ trình số 424/TTr-GDDT ngày 05/6/2025 của phòng Giáo dục và Đào tạo đề nghị công nhận phạm vi ảnh hưởng và hiệu quả áp dụng sáng kiến kinh nghiệm ngành Giáo dục và Đào tạo huyện Mê Linh năm học 2024-2025. Tờ trình số 23/TTr-VHKHTT ngày 10/6/2025 của Thường trực Hội đồng Sáng kiến huyện Mê Linh về việc công nhận hiệu quả áp dụng và phạm vi ảnh hưởng cấp huyện đối với các sáng kiến ngành Giáo dục và Đào tạo năm học 2024-2025

Căn cứ kết quả họp xét, đánh giá hiệu quả áp dụng và phạm vi ảnh hưởng cấp huyện đối với các sáng kiến của Hội đồng sáng kiến huyện ngày 09/6/2025.

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Công nhận hiệu quả áp dụng và phạm vi ảnh hưởng cấp huyện đối với các sáng kiến lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo năm học 2024-2025. (Có danh sách kèm theo).

Điều 2. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký.

Điều 3. Chánh Văn phòng HĐND và UBND huyện, các thành viên Hội đồng sáng kiến huyện Mê Linh, các đơn vị, cá nhân có liên quan và các ông, bà có tên tại Điều 1 thi hành quyết định này./.

Nơi nhận:

- HĐ TĐKT Thành phố (để b/cáo);
- UBND huyện (để b/cáo);
- HĐ TĐKT huyện;
- Như điều 3 (để t/hiện);
- Lưu VT, NV, VHKHTT.L, *et*

CHỦ TỊCH

Hoàng Anh Tuấn
Hoàng Anh Tuấn

**DANH SÁCH SÁNG KIẾN
ĐẠT HIỆU QUẢ ÁP DỤNG VÀ PHẠM VI ẢNH HƯỞNG CẤP HUYỆN NĂM HỌC 2024 - 2025**

(Đính kèm Quyết định số 3394/QĐ-UBND ngày 10 tháng 6 năm 2025 của UBND huyện Mê Linh)

TT	Tác giả	Chức vụ	Đơn vị	Tên sáng kiến
1	Hà Thị Kim Chung	Hiệu trưởng	THCS Hoàng Kim	Một số giải pháp đổi mới kiểm tra, đánh giá trong phân môn Địa lý cấp THCS tại trường THCS Hoàng Kim, huyện Mê Linh.
2	Phùng Tuấn Đoàn	Phó Hiệu trưởng	THCS Hoàng Kim	Rèn kỹ năng tìm lời giải một số bài toán chứng minh hình học 7.
3	Hà Thị Huyền	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Một số giải pháp ứng dụng phần mềm và số hóa trong học tập môn ngữ văn ở trường THCS Hoàng Kim.
4	Hà Thị Huyền	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Một số giải pháp xây dựng lớp học hạnh phúc thông qua công tác chủ nhiệm lớp 9A ở trường THCS Hoàng Kim.
5	Phạm Đức Nhuận	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Một số kinh nghiệm dạy học bộ môn Công nghệ 6 theo hướng phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh.
6	Chu Thị Thu Hiền	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Hướng dẫn học sinh lớp 6 tận dụng xốp đã qua sử dụng để sáng tạo sản phẩm Mỹ thuật.
7	Chu Thị Thu Hiền	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Rèn kỹ năng giới thiệu, nhận xét và đánh giá các sản phẩm môn Mỹ thuật cho học sinh lớp 6 trường THCS Hoàng Kim.
8	Hoàng Thị Luận	Giáo viên	THCS Hoàng Kim	Một số kỹ năng tổ chức hoạt động nhóm hiệu quả trong dạy học phân môn Địa lí lớp 6 ở trường THCS Hoàng Kim

225	Lưu Văn Sơn	Giáo viên	THCS Trung Vương	Áp dụng thuật toán tìm kiếm nhị phân để giải bài toán tin học THCS
226	Đoàn Thị Thoan	Giáo viên	THCS Trung Vương	Dạy học Tin học lớp 9 theo định hướng phát triển năng lực thông qua dự án thiết kế bảng tính giải quyết bài toán thực tế
227	Đỗ Thị Yến	Giáo viên	THCS Trung Vương	Nâng cao chất lượng hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS Trung Vương qua việc giáo viên cùng trải nghiệm với học sinh.
228	Lê Thị Kim Khuyên	Giáo viên	THCS Trung Vương	Tạo hứng thú cho học sinh khi tham gia học tập môn hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS thông qua dự án sân khấu hóa
229	Nguyễn Thị Dạ Hương	Giáo viên	THCS Trung Vương	Vận dụng phương pháp dạy học dự án nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục trải nghiệm, hướng nghiệp trong trường THCS
230	Trần Thị Dung	Giáo viên	THCS Trung Vương	Một số giải pháp góp phần xây dựng lớp học hạnh phúc của giáo viên chủ nhiệm tại trường THCS Trung Vương
231	Phan Thị Thu Quyên	Giáo viên	THCS Trung Vương	Tổ chức chuyên đề ngoại khóa tuyên truyền phòng chống thuốc lá điện tử cho học sinh trường Trung học cơ sở Trung Vương
232	Tạ Thị Thanh Hào	Nhân viên	THCS Trung Vương	Giải pháp nâng cao chăm sóc sức khỏe ban đầu cho học sinh trong trường học
233	Nguyễn Thị Hồng Vân	Giáo viên	THCS Chu Phan	Phương pháp dạy học tích cực thông qua tổ chức các trò chơi trong dạy học môn Toán lớp 6 (Kết nối tri thức với cuộc sống)
234	Nguyễn Văn Khiêm	Giáo viên	THCS Chu Phan	Ứng dụng công nghệ số AI vào giảng dạy môn Tiếng Anh nhằm tăng sự hứng thú cho học sinh ở trường THCS Chu Phan
235	Nguyễn Thị Thu	Giáo viên	THCS Chu Phan	Sử dụng một số giải pháp để giảm thiểu tình trạng học sinh lười vận động trong giờ Giáo dục thể chất cho học sinh Trường THCS Chu Phan
236	Nguyễn Danh Dậu	Giáo viên	THCS Chu Phan	Một số giải pháp nâng cao thành tích của vận động viên chạy 100m lớp 9 Trường THCS Chu Phan